

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE :

- I. CHORNOBRIVETS: The Ukrainian Woman
В. ШПАКІВСЬКА: Книга-скарбниця
О. ЗАЛІЗНЯК: Ганна Чикаленко-Келлер
М. БУТОВИЧ: Костюм сценічний та народний
Г. ЛАЩЕНКО: Невичерпна сила

Березень Ч. 3 March

1953

ср.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК Х. БЕРЕЗЕНЬ, 1953 Ч. 3.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa

НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ У 1953 Р.

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.
Передплата в Канаді 3 дол.
Піврічна передплата в ЗДА
й Канаді 1.75 дол.
Річна передплата в Англії
й Австралії 1 ф. ст.
Річна передплата у Франції 900 фр.

OUR LIFE

VOL. X. MARCH, 1953 No. 3.

Edited by Editorial Board

Monthly publication of the Ukrainian National
Women's League of America, Inc.

866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

КАНАДА:
Mrs. Lewka Romanyk
263 Russell Hill Rd.
Toronto, Ont.
Canada

АНГЛІЯ:
Mrs. I. Witoshynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England

ФРАНЦІЯ:
Mme. O. Kolankovsky
32, rue Feutrier
Paris 18
France

АВСТРАЛІЯ:
Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

В. Шпаківська: Книга-скарбниця	1	Українська вишивка: Вишивана подушка ..	15
Г. Журба: Вулиці	2	Що варити й пекти	16
На актуальні теми: Десята конвенція СУА ..	2	Н. Костецька: Риба	17
О. Залізник: Ганна Чикаленко-Келлер	3	О. Цегельська: Добрі дівчатка	18
М. Бутович: Костюм театральний та народній	5	Р. Завадович: Перший олівець	19
Г. Лащенко: Невичерпна сила	6	І. Савицька: Плюшовий зайчик	20
Л. Б.: З посольською грамотою	9	І. Chornobrivets: The Ukrainian Woman	21
Нові видання: Анна Ярославна	9	The Woman Under Soviet Yoke	22
Із листів до редакції	10	М. Томашівська: Конгрес журналісток	23
О. Гординська: Марія Федак	11	Вшанування роковин голоду	23
По всьому світі	11	Із життя наших централь	25
Великодні Свята вже близько	12	Вісті з Централі	26
Зірка: Наші стіни	13	Комунікат Укр. Конгресового Комітету ...	26
С. Стечишин: Електрична кистка	14	При громадській роботі	28
Із господарських тайн	14	Ю. Писарева: "Політична помилка"	32

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

Віра Шпаківська

Книга - скарбниця

„І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...“

Т. Шевченко

І знову березень і знову дні, коли ми поминаємо “незлим, тихим словом” нашого великого борця за волю України, палкого оборонця всіх покривджених, того, хто “возвеличив рабів отих німих і на сторожі коло них поставив слово”, того, хто створив “найкращі перлинки-слова про тяжку долю неньки-українки” — Тараса Шевченка.

Понад сто літ уже минуло, як він кликав: “кайдани порвіть!” А земля “наша — не своя” і далі, а брати наші й сестри, батьки й матері, сини й дочки там далі в кайданах, неволі, а ми розсіяні по всьому світі.

Та де б ми не були, куди б нас не закинула лиха доля, заповіти Шевченка завжди будуть дороговказом у нашому житті на чужині. Слова його:

Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть —

мають завжди бриніти в серцях наших і дітей наших. Нас ніколи не сміє покидати віра в те, що

І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України —

і наша Батьківщина стане вільною й самостійною. А коли так, то ми скрізь серед чужого оточення повинні зберегти свою

національну сутність. Ми маємо й дітям передати свою любов до України, підготувати їх до боротьби за її визволення, до праці в уже вільній, коли повернемось чи до діяльної допомоги їй із терену прибраної батьківщини.

І тут із надзвичайною силою лунає до нас заклик Т. Шевченка:

І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає...

Діти наші вчаться в місцевих школах наших нових поселень — це потрібне в інтересах наших та в інтересах держав, які гостинно прийняли нас. А хто ж їх навчить отого свого? Тільки їхня родина, українська церква і доповнююча українська школа.

Найбільша відповідальність спадає тут на родину і в першу чергу на матір-українку. А чи кожна мати готова відповісти на численні запити дітей: “А яка вона, та Україна?” “А де вона?” “А чому Ви поїхали з неї?” Такі питання ставлять менші діти, народжені вже поза межами її. А у старших питання ще глибші. І кожна мати мусить докладно розповісти їм:

...хто ми,
Чиї діти. Яких батьків,
Ким, за що закуті...
Кого, коли й за що розпинали...

Бо коли мати не навчить їх, то діти її загублені для Батьків-

щини! А частина їх, більше зацікавлених, як стануть старшими, пошукають інших джерел до історії України, написаної чужинцями і насвітленої часто фальшиво. А від цього застерігав нас той же Шевченко:

Німець скаже: Ви монголи —
— Монголи, монголи,
Золотого Тамерлана
Онучата голі!“

Німець скаже: „Ви слов'яни“ —
— Слов'яни, слов'яни —
Славних прадідів великих
Правнуки погані!“

То даймо ж нашим дітям правдиве насвітлення нашої Батьківщини! Кожна мати, як це їй не важко після роботи на фабриці й дома, повинна відновити своє знання про Україну, постійно поповнювати його заради дітей своїх.

І першою неоціненою скарбницею того знання нехай буде для неї “Кобзар” Тараса Шевченка. Нехай ця книга буде постійно на столі під її стомленими руками. Нехай щодня перед сном прочитає вона хоч кілька сторінок із неї і в пам'яті її завжди буде Україна, якою вона була й якою є тепер.

А любов до неї горітиме, як той біблійний куш неспаленої купини все її життя. Вогонь тієї любови така мати напевне передасть своїм дітям, а вони тоді своїми духовними очима

Подивляться на рай тихий,
На свою Вкраїну,
І полюблять щирим серцем
Велику руйну!

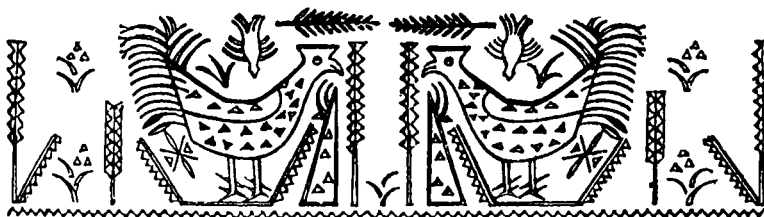

В У Л И Ц І

На вулицях граються діти
й нудьгують самотні старці.
Вулиці сонцем залиті,
десь люди спішаються мерщій.
Проходжу ті вулиці глітні,
як гість принагідний з Нагаму;
сміюся та граюся з дітьми,
сумую на лавах з старцями.
Такі як і я — пілігрими,
вони не спішаються нікуди,
простір залишився за ними,
їх тішить короткий полудень.
Полуднем радіють і діти,
що вчора ні завтра не знають,
і жовто всміхаються квіти

у райдужній млі водограю.
Часом зустріну собачку
дружнішу за рідного брата;
ділю з нею хліба крайчик,
а потім сідаєм дрімати
під сонця ласкавість гарячу.
Мріються сни найдорожчі
річей пережитих колись,
змандровані вулиці й площі
далеких, покинутих міст.
Усе, наче візія розлита
у вулиць мінливій ріці.
На вулицях граються діти
і тихо сумують старці.

Штетин, 1946.

На актуальні теми

Десята Конвенція СУА

Вже тільки два місяці ділить нас від чергової конвенції СУА, яка відбудеться в Дітройті вкінці місяця травня.

Десята конвенція — так би мовити — ювілейна. Небагата ще порядковим числом, а скільки проробленої праці, набутого досвіду та незавершених плянів!

У житті кожної організації конвенція — по старо-краєвому загальні збори — це важливий момент обліку праці за пройдений час, вияви ініціативи та енергії вибраних, керівних чинників, а також спостереження недотягнень і пляни праці на майбутнє. Конвенції мають політичний характер, якщо їх скликають політично-громадські угруповання, а господарський, якщо діють забезпечені

товариства. А конвенції СУА зовсім іншого покрою. Тут немає ніякої боротьби за вплив чи владу, це вияв громадської постави нашого зорганізованого жіноцтва. Іде діловий облік праці всіх Відділів та Централі. Обміркування плянів, як поліпшити організаційну працю, згуртувати ширші круги жіноцтва та зацікавити його актуальними темами громадського життя та праці. Це платформа товариської зустрічі давніх діячок із молодшими, старої еміграції та новоприбулих, обмін досвідом праці поодиноких Відділів, розкинутих на території цілої Америки. Кожна членка конвенції вичуває важливу місію бути посолкою свого Відділу, вирішувати важливі точки наряд конвенції, яка є найви-

щим і вирішним органом цілої організації.

Тому тепер уже йде підготовка до відбуття зїзду цього жіночого парламенту. Готується Гол. Управа і Відділи, готуються окремі делегатки, а найбільше мусить працювати окремий Діловий Конвенційний Комітет у Дітройті, бо запрошуючи відбути її у себе, взяв і обов'язок відповідно приготувати її так із технічної, як і репрезентативної сторінки. Кожен із тих чинників уже намітив свої кроки, уже працює в тому напрямку. Та не завадить пригадати, що кожен недогляд, кожна призабута дрібничка може заважити на ході наряд. Тому саме тепер, у цьому часі слід зосередити всю увагу Відділів на цю підготовку.

Ганна Чикаленко-Келлер

Святкуючи 25-ліття свого існування Союз Українок Америки, його провід і основниці, з пошаною і признанням згадували Ганну Чикаленко-Келлер. Вона приїхала була 1925 р. з Європи як делегатка на Міжнародний Жіночий Конгрес у Вашингтоні і вертаючи з конгресу, на вічу українських жінок у Нью Йорку, піддала думку представницям різних жіночих товариств, об'єднатися в одну сильну організацію, а для підчеркнення єдності з краєм назвати її Союзом Українок. Згадуючи її почин зперед 25 літ, не могли не згадати її самої і не навязати знову контакту, що через довгі роки послаб, а в час воєнної завірюхи і зовсім урвався.

Дитинство Ганни Чикаленко припадає на ті часи, коли царський реакційний режим переслідував кожний прояв самостійного українського життя, коли на Придніпрянській Україні в повній силі була ще заборона українського друкованого слова. Коли то наші письменники з Придніпрянщини тайком посилали свої твори через границю до Галичини, друкували їх під псевдонімами в „Зорі” та інших галицьких видавництвах і раділи, як могли поодинокі примірники тих видань перепачкувати до себе через Збруч, щоб нишком передавати їх до читання друзям та знайомим. Хата кожного свідомого українця була місцем сходін, своерідною тайною організацією, де читали новини української літератури, дискутували про різні проблеми українського громадського життя.

Батько Ганни, Євген Чикаленко, належав також до рядів тієї інтелігенції, що дорожила кожним здобутком української літератури і науки, раділа хочби найменшим проявом самостійницької думки. Євген Чикаленко, великий український землевласник із півдня України, розумний господар і приятель селян, живо цікавився всіми ділянками українського життя і не жалів засобів, щоб піддержувати українських письменни-

ків, мистців, театр, що одинокий міг ще прилюдно уживати українського слова в побутових п'єсах. Чикаленко переноситься згодом з Херсонщини до Києва, центру українського життя, а коли по програній японсько-російській війні послабли цензурні переслідування, починає видавати перший і одинокий тоді на Придніпрянщині щоденник „Рада”, кругом якого гуртується цілий ряд визначних письменників і публіцистів. Його щедрі пожертви для Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, яким кермував тоді Михайло Грушевський і Іван Франко, допомогли цій інституції розгорнути ширше працю у видавничій ділянці, в бібліотеці, в музею. Академічний Дім у Львові, дім українського студентства, завдячував своє постання також його фундації.

Це лише коротка, побіжна згадка про те довкілля й умови життя, в яких Ганна провела своє дитинство. Народилася вона 22. жовтня 1884 р. в Перешорах на Херсонщині, поблизу Одеси, де прожила перші роки дитинства і розпочала в родинному домі початкову науку. Середню освіту добула в гімназії Відинської в Одесі і Дучинської в Києві, добре поставлених, але всежтаки чужих, — московських, школах, бо українських шкіл тоді там загалом не було. Вищу освіту розпочала 1903 р. також в Одесі, на т. зв. „курсах”, в високій школі для жінок; в ті часи жінки в Росії не мали ще вступу до університетів. Однак Ганну не вдоволяють студії в російській школі, хочби в милій, рідній Одесі, і вона рішається виїхати на захід до Швейцарії. Вже від яких двох десятиків літ виїздили туди заможні студентки з України, здебільшого на медичний факультет до Цюріху, що перший відкрив для жінок брами свого університету. (Таких студенток змальовує Олена Пчілка в своєму оповіданні „Товаришки”,

Ганна Чикаленко-Келлер як абсолювентка університету в Едінбургу (Англія), який вона закінчила в 1913 р. із премією проф. Балфура

що було друковане ще 1887 р. в „Першій Вісці”).

Але Ганна постановила студіювати природознавство в знамих тоді університетах Женеві і Лозанні. Перед відїздом на чужину рішила відвідати ще ту частину України, що мала дещо більшу змогу розвивати українську науку і письменство — Галичину.

Літом 1904 р. тодішній голова Наукового Товариства ім. Шевченка, Михайло Грушевський, зорганізував був у Львові літні університетські курси для студентів з „Великої України” (як тоді галичани називали українські землі під російською займанщиною). Та не багато їх приїхало, тих щасливців, яким удалося дістати закордонні папшпорти і прибути до Львова.

Ті часи залишилися живо в моїй пам'яті. Жила я тоді у батьків на селі, але двічі на рік приїздила до Львова складати іспити в мужеській державній гімназії як екстерністка, бо дівочих гімназій ще тоді українці не мали.

Була я якраз перед іспитом і повинна була добре пригадати весь матеріал з цілого року, а тут усю мою увагу притягав гурт молодих людей, дівчат і хлопців, що часто переходили біля вікон моєї партуро-

вої кімнати при Театинській вулиці, де я постійно вчилася. По одягу й поведінці молодого товариства зразу пізнала я, що вони не галичани. І скоро знала я, (скоріше, як мої гімназійні мудрощі), що той веселий гурт — це курсистки і студенти з Придніпрянщини, що приїхали на університетські курси до Львова. Що красуня з матовим обличчям, карими очима і буйним, чорним волоссям — це Маруся Дверницька, кучерява, стрижена бльондинка це Андрієська, а дві скромненько одягнені і гладенько зачесані курсистки та чорнявий хлопець-підросток — це діти Чикаленка. (Про мецената Євгена Чикаленка ми вже тоді в Галичині знали).

Таксамо довідалась я, що огрядний бородатий дядя це Кривенюк, стрункий високий бльондин із козацьким вусом — це Деркач, молоденький рум'яний студент — це Демко Розов, а інші два це Дорошенки, Дмитро і Володимир (чи ж вони нащадки гетьмана Петра, про якого я саме вчуся? — не давала мені спокою молодеча цікавість).

Бачила я їх часто з Настею Грінченко, що студіювала тоді у Львівському університеті та з Даркою Шухевич, яких знала я з „Кружка українських дівчат“. Найбільш притягала мою увагу худорлява, скромна курсистка, з глибокими, розумними очима — Галя Чикаленко.

Як потрапити мені в той гурт, як познайомитись з ними? Придніпрянські курсистки мали для нас, галичанок стільки приманчивого, будили особливе заінтересування. А я лише гімназистка, ще навіть не студентка, а тут і студентам не всім вільний вступ на виклади! Курси були призначені в першу чергу для студентів із Придніпрянщини.

На курси таки вдалося мені потрапити, хоч аж по моїх іспитах — просто пішла до проф. Грушевського і попросила. І враз із киянами слухала викладів проф. Грушевського, Франка, Івана Раковського, Миколи Ганкевича, Хведора Вовка, одинокого викладача, що приїхав

зза кордону. Для студентів з Великої України мали ці виклади спеціальну цінність не лише тому, що майже всі відносилися до ділянки українознавства: історії, літератури та етнографії України, яких не доводилося слухати під російською займанщиною, а якщо так, то не в такому насвітленні, але головне тому, що викладів з усіх ділянок науки слухали в українській мові, що для них, студентів російських університетів, було незвичною і дуже приємною новістю. Мене найбільш цікавили виклади проф. Вовка, з антропології та етнології; викладів інших професорів доводилося чути не раз і перед тим на різних відчитках.

З Галею Чикаленко також познайомилась тоді, хоч лише побіжно. На розмові між викладами, на моїй одній чи двох картках до неї в Київ на Маріїнську Благовіщенську 94, та на її відповіді у мій рідний Сенечів у Карпатах, закінчилося наше знайомство, що відновилося аж за два десятки літ на чужині.

**

До Швейцарії виїздить молоденька Галя Чикаленко ще таки 1904 р. і на протязі трьох літ студіює природничі науки на університетах Лозанни та Женеви. Звідти ж виїздить впродовж двох років влітку до Парижа, щоб покінчити шестимісячні курси в „Ст. Вогт ла Гонюл“. Студіює вона у знаменитих професорів Швейцарії і Франції — як Дюфруа та Дюпарк, приятелює з Моріцом Люгеон. Живе близько з своїми чужоземними товаришками та гостює у них, як от у Женевеві Аструг з Ексу, про яку і в пізніших часах згадує. Знайомиться зі славним письменником Фредеріком Містралем. У 1909 році виїздить на дальші студії до Англії. Міняє вона факультет і в 1914 р. закінчує в Единбургу в Шотландії історичномовознавчі студії з ступенем „мастер оф артс“ і з нагородою проф. Балфура, визначного англійського вченого і парламентариста.

Такі нагороди признавали абсолютентам, що відзначалися особливими здібностями і знанням. Небагато наших жінок кінчало тоді високі школи і мало українок виїздило на заграничні університети центральної Європи до Швейцарії, Франції, Австрії чи Німеччини, а до Англії зовсім мало. Знаю лише дві жінки тодішньої генерації студенток, що кінчили англійські високі школи — це Ганна Чикаленко і письменниця Ліна Федорович-Малицька — обі високо освічені і заслужені наші громадянки.

Писати починає Ганна під час студій в Единбургу. Все нове що бачила кругом себе в країні високої, старої культури, все інтересне, що стрічала під час своїх студій і дослідів, стає темою її дописів та фейлетонів, які шле у Київ, до редакції „Ради“. На прохання професора Михайла Грушевського, який видавав тоді з Франком у Львові „Літературно Науковий Вістник“ перекладає з французького „Спогади й оповідання“ Фредеріка Містралю, а з англійського „Ірландію“ Етса. Переклади ці появилися у „Вістнику“ 1912 та 1914 рр.

Закінчивши студії в Единбургу вертається на Україну до батьків, та незабаром потім розгоряється перша світова війна.

По революції стає до праці на педагогічному полі, але людини з таким знанням мов і зв'язками потребували на іншому пості в молодій українській державі. У 1918 р. виїздить вона з українською дипломатичною місією до Швейцарії і працює в посольстві в Берні аж до його ліквідації, зразу за послужання Е. Лукаевича, потім М. Василька. Заходом посольства велася й видавнича праця. Всі видані посольством публікації, що мали інформувати чужинний світ про українську справу, перекладає на чужі мови Ганна Чикаленко — між іншим „Географію України“ Степана Рудницького та „Статистику України“ Мирона Кордуби. Використовуючи свої давні зв'язки і знання країни, робить великі

Костюм театральний та народний

„Обернися, Марійко,
як дубове корито! Гей, гоп!“

Нар. пісня до танцю
з Мармарошчини

Не рідко в нашій пресі заторкується питання костюму сценічного, а часом і народнього. Переважно голос забирають особи, що чомусь ховаються за криптоніми, або псевдоніми. Дискретно кажуть: Нате і моїх п'ять сотиків, а важте їх на цілого червінця. Звичайно на тім і кінчається і всі ці костюмологічні питання, не доведені до розв'язки, зависають авторитет-

прислуги в ділянці інформування чужинецького світу про українські справи і загалом веде дуже корисну роботу на швейцарському терені. Не кидає і письменницької праці, перекладає і містить у швейцарській пресі „Малого Мирона“ І. Франка та „Інтермеццо“ М. Коцюбинського, а також різні інформативні статті і дописи Знайомство з людьми такої міри, як французький письменник Ролян та німецький поет Райнер Рільке дають їй нагоду інформувати чужий світ про українську справу та знайомити нашу публіку з творами визначних європейських письменників; вона перекладає на українську мову Роляна „Дантон“ та „Вовки“

Пізніше перебувала Ганна Чикаленко в Німеччині, зразу в Берліні, аж до ліквідації українського посольства, відтак у Кілю, а тепер проживає в Тюбінгені. В роках 1934-49 працювала в Тюбінгенській університетській бібліотеці над інкунабулами та була лекторкою української і російської мови в тому ж університеті. Затяжна недуга не дозволила їй залишитися довше на тому становищі. Вона лікується тепер у санаторії та живо слідкує за українським громадським життям та його публікаціями.

но в повітрі, як факірський мотуз.

Багато таких мотузів висіло і висить та не є нашим завданням їх змотувати. Спробуємо натомість накинути аркана на питання сценічно-балетного костюму та сценічно-народного одягу.

Як відомо зміни в одягу протягом багатьох століть ідуть у напрямі чергування фалдованого одягу, що ховає фігуру та одягу, що обтягує і підкреслює постать. Зокрема в балеті ці дві особливості дуже яскраво ви-

ступають з тим, що часом ці дві ціхи бувають черговано наявні в тім же самім костюмі, бо чергування то є мода, а балет є річ самостійна зі своїм завданням.

Завданням артиста, що проектує костюм для балету є очевидно, дотримуючи максимальної цілості з танцем, показати цей танець у всій повноті ритму, виразу й кольору. Отже цілість передовсім.

Друге — надзвичайно важне, — щоб той костюм не став на перешкоді свіжості, спонтанно-

Проект костюму Ягілки до балету „Дід Ладю“

сти, певної культивованої примітивності, свого роду електричної наладованості та безпосередності танку. Власне цих цих домагався і до них змагав світової слави переломовий для нашого століття модернізатор балету артист-маляр Бакст, людина небуденного таланту та високої культурності.

Нерідко в балеті для особливо характерних фігур уживається теж масок, які часом мають у собі якийсь магійний чар. Це відоме і диким народам, яких примітивний танець зокрема дає можливість зосередити увагу глядача на масці.

Щодо кольорів, то, як знаємо, інтенсифікація кольорів привела до т. зв. „районізму“ — максимального кольорового ефекту. На допомогу йому йдуть очевидно і різні світляні ефекти.

Тепер хай буде нам дозволено висловити свій погляд щодо українського народнього одягу, а зокрема на сцені. Ми є тієї думки, що український народній одяг є передусім монументальний і зорозво тяжкий. Це торкається і т. зв. полтавської строю, який популяризується, як загально-український, та часто підкреслюється його метеликова легкість і трохи не граціозність. До певної міри зробив його таким наш побутовий, а зокрема аматорський театр, який втягнув сальон на сцену, щоб пописатися „культурністю“ перед сусідами.

Наше село цінить фізичну силу. Будуча свекруха підбирає собі таку невістку, щоб могла волам хвості крутити, а зятя в стилі Кирила Кожум'яки. Отже вислідом того — зовнішній вираз сили в монументальності одягу. Пригадуєте як виглядала полтавська дівчина, коли йшла до церкви?

Ноги вона майже буквально закопувала до великого рострубу халяви сап'янового чобота. обвиваючи її довкола коноплями та притоптуючи зверху качалкою. Нога потім виглядала як колода. Коли така, святочно вдягнена дівка (слово дівка також більш монументальне, як дівчина) сунула вулицею, низь-

ко, майже до кісток спустивши сорочку, виглядала як монумент, або як на Карпатській Україні кажуть „балван“. (Правдоподібно „балван“ походить від тих тесаних з дерева чи каміння поганських богів наших предків). Від вінка у такого „балвана“-дівки спускалась густа завіса стяжок на спину, як дошка, а корсетка плескатими фалдами підкреслювала монументальність її торса. Плахта вже самим своїм матеріалом була до послуг монументальності, не говорячи вже про геометричний рисунок на ній. Таку будучу невістку можна сміливо було порівняти, як не з кар'ятидою, то бодай з „вернигорою“.

Коли маємо в народній українській мелодії т. зв. „українську гаму“ — суміш сумних із веселими тонів, то в народньому танку маємо теж контраст монументальності з легкістю вихру і це власне творить його

не метеликовим, а тільки спонтанно-стихийним, як землетрус. Якби така „вернигора“ своїми підківками вдарила в американській хаті „трояна“, то напевно за хвилину опинилася б на поверх нижче.

При цій нагоді дозволю собі згадати про ролю наших артистів-малярів — проєктантів костюмів. Роля їх незавидна, а трохи навіть і безвиглядна. Костюми по їх рисунках звичайно виконується так, як „ся дасть“, а часом воно „ся не дасть“ і тоді виходить щось, як анекдота про московського купця, що з портрета рідного тата не впізнав.

Від Редакції: Довідалися ми, що автор вищеподаної статті написав лібретто до балету „Дід Лад“ та зробив до нього проєкти костюмів і декорацій. Тема з української демонології, — боротьба весни з зимою. Тут подаємо один його костюмний шкіц до цього балету.

Галина Лашенко

Невичерпна сила

Батьки й знайомі називали його Дада. Було це скорочення імени Богдан. Так захотів називати його батько в честь великого гетьмана Богдана Хмельницького — „Хто знає може ще стане великим чоловіком“, — казав він в урочистий день хрищення свого сина. Але певности, чи дійсно стане Дада великим чоловіком, в нього не було. Сам він дістав від своїх батьків звучне імя Володимир в честь обох Володимирів — Великого і Мономаха, але прокляте емігрантське життя далі шофера його не дотягло. А втім шофер він був не звичайний, і в перервах між працею, заскочивши до пивної, якими так щедро усипане стародавнє місто Прага, за кухликом пінного пива, любив з іншими товаришами по фаху побалакати про політику і світові події, і в цих гутірках був між ними безперечно першим. Бо ж то були прості шофери, а це інтелігент, що майже закінчив техніку і лише бідою безробіття знижений

був до такої праці. Що ж, дідько його бери, чого в житті не трапляється! Був сторожем, був слугою в готелі, а от тепер шофером. А Богдан? Тому, аби був здоровий, бо поки виросте, багато води утече, а до того часу і хто знає... Може й прославить їх степовий рід Дорошів. Богдан Дорош. Звучить не погано.

Але всі ці горді думки снувались у батьківській голові в перші тижні після народження сина. Далі, за щоденними турботами вони якось забулись, і лишився просто маленький Дада, що ріс і кричав, і хотів їсти.

Життя було мізерне. Батько лишався без праці і блукав тоді годинами по вулицях в безсилій люті стиснувши кулаки. Вдома з дитиною лишалась Катря, щось поралась у своєму закутку, завжди тиха, мовчазна. Чи ж вона це була? Де поділись її рум'янці, її веселий сміх? А як вона вміла сміятись. Так щиро, як дівчинка. Підіймався догори її носик, звужувались очі і бли-

На дитячій виставі „Баль у княжни Сніжки“ виступали малі княжі дружинники у повному виряді. Ось зразок костюму, що його виконали за порадою режисерки вистави п. Є. Гойдиш самі матері. (Власність п. Р. Маркевич, Асторія, Н. Й.)

щали рівні, дрібні зуби. А тепер? Те ж дитяче лице, але який зморений вираз! Блакитні очі виблідли, руки стали прозоро жовті, голос тихшав. Але нінащо не нарікала, ніколи не скаржилась, тільки часом легенько зітхала. Життя було суворе, жорстоке, без ілюзій, і суворим похмурим ставав він сам. Тихою, нечутною ходою сновигала по кімнаті Катря. Часом хотів її зупинити, обняти, але якось не міг — тільки жаль лишався у серці. Та одного разу легенько діткнувся пальцями її волосся. „Катрю!“ Піднесла го-

лову від миски з білизнаю, погляди їх стрілися. Її допитливий і його — ласкавий і сумний. Радість опромінила її личко, випростувалась уся і несподівано палко, ціла тремтюча, тонка, напружена, охопила його руками за шию. Він гладив її спину, плечі... „Ну, досить, досить“ Був зворушений. Але Катря тутлилася все міцніше і тіло її тремтіло все більше. — „Катю!“ Відірвав її. Лице її було змочене слізьми. Він зрозумів: стільки суму було навколо неї, що навіть ласку, трохи ніжності не могла вона вже знести. Він став іще похмуріший. Катря рідко тепер балакала, лише, як схилялась над колюскою, щось шепотіла до малого і блідий усміх освітлював її лице. Часом, як йому вдавалось більше зробити, він купував їй шалю чи панчішки, довго вибирав ці речі і задоволений поспішав додому... І тоді щасливий вираз з'являвся на її обличчі. Але лише на мент, бо знову змінював його вираз заклопотаності і задуми, що так її старів. — „Нащо ти! Це дорого. Не треба!“

Катря почала кашляти, але довго не хотіла йти до лікаря.

— „Все одно вже!“ — махала рукою. І додавала тихо і вперто: — „Я знаю, що вмру“ — Але він гнівався, нервувався, лякав, що заразить дитину. Тоді пішла. І вже лишилась у шпиталі. Знайшли сухоти, і лікаря не скривав від нього дуже небезпечного стану її здоров'я.

В той день Дада почав другий рік свого життя.

Володимир хворобою жінки налто не був вражений. Змучений, отупілий від вічних злиднів, він наче чекав нового лиха. Так вимотувались усі сили, що й часу не було тужити. Відвідував її в шпиталі, коли тільки міг. Але якось, як цілував тонку, прозору руку хворої, його раптом вразила дивна зміна її лица. Воно було таке свіже, відмолотіле, з рум'янцями, таке, як у той день, коли вперше стрілися — він вже трохи підтоптаний, але ще кремезний і мішний, вона молода ступентка з вічно допитливим наївним поглядом голубих очей, — і в цей мент

щось стисло йому груди. „Мабуть, скоро вмре“, — подумав несподівано і сам жажнувся своєї думки. Та ні, десь там у закутку душі вже знав це з певністю і старався наперед із цим погодитись. Але, як вийшов від неї на широку, деревами обсажену вулицю, чомусь все прискорював крок... І відчував, як щось підступає до горла, щось тисне його...

— „Це я винен. Це я її погубив... Оці злидні прокляті“. — Йшов хідником, нічого не бачачи, і плакав, але сам не знав цього. Натикався на людей, і вони здивовано оглядали його понуру постать. Навколо вітер ганяв по вулиці жужмом сухе листя, змішане з пилюкою. Низькі, сірі хмари затуляли небо.

Вдома зустрів його Дада криком. Подивився на сина мовчки й похмуро. — „Мабуть і з хлопцем те саме буде“ — подумав прикро.

На другий день Катря померла.

Йому радили віддати Даду до дитячого притулку — не послухав. „Буду сам його виховувати“ Йому чомусь здавалось, що, як він відведе з дому свого маленького осиротілого хлопчика, то стратить його назавжди. В страху цьому було щось хоробливе, і чим більше його умовляли: „Які ж тут умови для дитини“, тим більше він починав гніватись. Дада спочатку все плакав, простягав до дверей рученята. Все підповзав туди, стукав у двері і кричав. Але говорити ще не міг, лише відривав часто бурмотів: „Ма-ма-ма!“ І дивився на батька з запитом і знову бив у двері малими рученятами і жалісно плакав. І не можна було тоді відірвати його від дверей. Але з часом і це пройшло.

Минуло кілька місяців. Мешкали вони тепер втрюх, — батько, Дада і студент Кравчук, що давно безнадійно закинув справу зі своїми іспитами. Не те, що байдикував, а такий собі був чомусь невдатний.

Володимир працював тепер вночі, а Кравчук спав тоді на його ліжку.

Мешкали вони в одній з тих дерев'яних халуп на передмісті Праги, де скупчилась сама голота. Кімнатка їх була маленька, темна, а через вузьке вікно це видко було лише клаптик неба. Ранком брехали пси і співали півні, і це дивно переміщувалось із віддаленим шумом міста.

Частенько до батька заходили знайомі, теж, як і він, емігранти з України. Були це здебільшого шофери, робітники, студенти. Маленький Дада повзав між ними, грався годинником чи ланцюжком того чи іншого гостя, чи хапав його раптом за обличчя, за вуса, крутився, як малий паровоз, і не можна було його вгамувати. А гість гладив його по голівці жорсткими, загрубленими від праці пальцями.

Часом Дада ставав нервовим і плакав. Тоді батько брав його на руки, гойдав і носив по кімнаті. Але дитина, втомлена й невиспана, ціла оточена клубами цигаркового диму, не могла заспокоїтись і часом тривало довго поки хлопчик засипляв. Батькові був час відходити на працю. Він одягав шкіряну куртку, дивився, чи все має, чи нічого не забув, прохав Кравчука доглянути за Дадою і відходив. Хлопчик вже спав, покритий бурою ковдрою, серед бруду і випарів малої кімнатки. Але Кравчук ще довго світив лампу і щось читав. Біля їх хижі проходили якісь люди, чути було уривки розмов, часом п'яні вигуки...

Якось Даді принесли цуцика, малого біленького цуцика з чорними плямами на спинці і за вухами. Даді він дуже сподобався, і він радісно заплескав рученятами, а коли цуцик хотів випити його молочко, перший раз виразно сказав ціле речення: "Я тобі дам!"

Тепер цуцик і Дада росли вдвох. Дада був старший і розумніший, а цуцик ще зовсім немовля, яким був Дада кілька місяців тому. Але чим більше він підростав, — а ріс він швидше від Даді — тим більше почав Даді боятися, бо той тягав його за хвостика, скуб за вуха

і бив його. Цуцик скавучав і, як тільки бачив Даду, мерщій ліз під ліжку. Але на Даду знаходила завзятість ловця. Він розтягався на брудній підлозі і ліз за ним. Сопів, стукався головою, але ліз... З кожним днем обидва ставали доросліші. Дада рівніше стояв на ногах, і кожний день знаходились у нього нові слова, цуцик — назвали його Марсом — жвавіше бігав і навіть почав підскакувати. Він сам тепер був не далекий від того, щоб з Дадою часом не побавитись, "Мась, Мась, Мась!" — кликав його Дада.

Раптом цуцик зник. Шукали його, питали сусідів, але цуцик зник.

— "Вкрали", — похмуро сказав батько, — "от люди! І це візьмуть!"

Дада затих і ще декілька день все заглядав під ліжку, за двері і тихенько кликав:

— "Мась, Мась!"

Літо було в повній силі. Кравчук сидів тепер без праці і часто водив Даду на прогулянки. Батько в той час, звичайно, спав. Вони йшли в поле, де вже буйно підростали пшениця й овес, а серед них де-не-де майоріли маки й волошки, свіжий вітер віяв їм назустріч, і навколо було багато синього неба. Швидко бігли по ньому білі хмари, позолочені сонцем, подібні до мандрівних островів... Вітер підганяв їх до веселого гону... Вони напливали одна на одну, зливалися разом у міцних обіймах і знов розходились, розтягались довгими рукавами...

Кравчук зітхав чомусь, і було в цій зітханні трошки скарги, трошки мрійливості слабої людини. Може захтілось йому й самому злитися разом з іншими в швидкому темпі бурхливого життя міста? Мабуть, він сам не усвідомляв собі ясно цих думок, цих поривань, але десь глибоко в серці відчував їх. І від цього була ця весняна незрозуміла туга.

Але Дада мріяти не вмів. Його цікавило щось зовсім інше: те, що дзеленчало й шарудило в траві, жучки, що там повзали, джміль, що пролітав перед його

носом, метелик, що тріпотів перед ним крильцями. Дада здивовано за ним оглядався. Він присідав до землі і слідкував очима за зеленим коником, що гойдався на стеблині, випростував руки, щоб його спіймати. Але коник стрибав, а за ним стрибали Дадіні очі. І бачили вже комашку, що швидко кудись поспішала.

Там, у травах і землі, він віднаходив те саме кипуче й бурхливе життя, той самий безупинний гін, що в місті, що в небі, що був скрізь. Життя було скрізь.

Потім він ішов вперед, по-важно, звівши світлі брівки, вже трохи підрум'янений весняним промінням, але, побачивши щось нове, раптом зупинявся, знову присідав до землі, і біля нього хоч-не-хоч мусів зупинитися і Кравчук. Дада з ним зовсім не рахувався.

Якось під ранок, було вже майже світло, батько повернувся з праці до дому, в щоденний хаос розкиданих ганчірок, брудної води, немитого посуду і темних закопчених стін і побачив, що Кравчук спав; з-під тоненької ковдри стирчало його чорне, розпатлене волосся. А біля нього на ліжку сидів Дада і, випнувши оченята, з цікавістю дивився: на підлозі дряпалась і рухалась невеличка польова мишка. Побачивши батька, Дада закликав: — "Тату дивись — птицька!" — і радісно і довірливо усміхнувся йому назустріч.

З темного убогого кута довірливо дивились живі очі дитини, і з тих очей пробивалось вперед саме життя, його вічно невичерпна сила.

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ

Десяті роковини смерті скульпторки Наталі Мілян відзначили її друзі панахидою в церкві св. Юра в Нью-Йорку. Памяті її присвятив Дам'ян Горняткевич статтю в часописі „Гомін України“.

Десять літ тому згинула з рук Гестапо молода звязковка ОУН Галина Столяр. Її життєвий шлях зясувала в короткій статті Марія Солонинка в часописі „Гомін України“ ч. 52, 1952.

З посольською грамотою

Одним із сенсаційних потягень нового президента було заповідження, що послом до Риму думає йменувати давнішу посолку з Коннетікат Клер Бут Лус. Це й викликало багато відгуків і міркувань у пресі та звісно й зацікавлення особою новонаміченої дипломатки.

Посолка Злучених Держав Америки! Так і бачимо її, струнку бльондинку, в офіційному вбранні, як іде з грамотою в руках сходами палати президента Італії. Який це осяг! Правда, в нашій пам'яті ще відзивається цей шум, що його викликало призначення зловісної пам'яті Олександри Колонтай на посолку в одній із скандинавських країн. Тоді вперше жінка вдягнула уніформу посла, ідучи зложити свою грамоту офіційному представникові держави. Та ми знали тоді, що це лише блискуча омана. У країні, де жінка придавлена тягарем безправ'я, де вона виконує найважчу працю, як це й відмітила у своїх споминах Лідія Кирк, дружина недавнього посла у Москві — там вона й для ефекту дістала посольську грамоту в руку. Це знову чергова практика режиму, що його засади розходяться з дійсністю.

Та від того часу міжнародня дипломатія розвинулась і збагнула, наскільки зможе вона скористати з гнучкої орієнтації та реального політичного змісту жінок. Не для ефекту, а для справжньої користі в міжнародніх взаєминах стали притягати жінок до дипломатичної служби. Щораз частіше вручали жінки посольські грамоти різних держав, а оце недавно тільки вислала Америка свою посолку до Данії, що її там гідно заступила.

Чому ж так схвилював публичну опінію вибір президента Айзенгавера?

Амбасада в Італії рахується до небагатьох вузлових пунктів, де зав'язуються й розв'язуються міжнародні вузли американської політики. Це є важне європейське перехрестя, один

із центрів холодної війни, центр оборони Середземномор'я та середземноморських проблем.

Тому доручення такого місця жінці являється неабияким доказом довіря до її спромог. Вона обійме його після виборів в Італії і буде першою жінкою-послом у Римі.

Із Римом в'яжуть її певні воєнні переживання, що зробили її популярною в цій південній столиці. Під час війни вона віддала цю розхитану воєнними діями країну й коли повернулася у 1944 р., почала кампанію за допомогою. Можливо, що й тоді зродилось у неї зацікавлення католицизмом. Бо коли прийняла католицьку віру, перестала кандидувати до конгресу, не бажаючи використовувати цього моменту у своєму стейті, що має перевагу католиків. Вона повернулася до свого давнішого зайняття — письменницької праці.

Клер Бут Лус — успішна письменниця. Вона пробувала пера у песах та фільмових сценаріях, дала ряд цікавих нарисів, що вийшли недавно окремою книжкою. Та ще краща її політична орієнтація та практичний змісл для дійсности. Вже в жовтні 1944 вона остерігала Америку перед легковажними надіями на світовий мир. На форумі Нью Йорк Гералд Трібюн вона проаналізувала недотягнення всяких мирних утопій від китайської спроби в старовину аж до Ліги Націй. Вже в травні 1945 вона остерігала перед загрозою комунізму. А в часі перелому американської політики до Китаю, вона завзято боролася з прихильниками т. зв. Нью Діл-у, що обстоювали взаємини з комуністичним Китаєм.

Інститут Геллопа перевів недавно тому анкету — яку жінку найбільше подивляють в ЗДА. Клер Бут Лус знайшлася на четвертому місці, після Елінор Розевелт, королеви Єлісавети II і Меймі Айзенгавер. Заповіджене йменування висунуло її в центр уваги. Л. Б.

НОВІ ВИДАННЯ

Мирослав Небелюк: Анна Ярославна, українська княжна на королівському престолі Франції в XI. сторіччі. Українська Національна Єдність в Франції. Бібліотека Самоосвіти. Париж 1952. Ст. 60. Ціна 40 ц.

Французькі історики вважають Анну Ярославну московською княжною. Так поставлена ця справа в підручниках історії, так сприймає її французький загал. І лише дуже нечисленні прояви в публіцистиці, яка жвавіше реагує на актуальні кличі, виявляють охоту признати цій французькій королеві українське походження.

Численна українська еміграція, що поселилась у Франції, старається прослідити долю української княжни, що дев'яност літ тому засія на французькому престолі. Вона споріднила французький княжий двір із далеким київським, привезла з собою євангелію, на яку присягали в Реймсі французькі королі та уфундувала церкви й монастирі. Французи часто і вдячно згадують її панування, а абатство св. Вінкентія щороку служить врочисту службу-тризну в пам'ять Анни.

Щоби прослідити життєвий шлях Анни у Франції, автор змальовує тодішню династичну політику. Він описує побут королеви, спинаючись зокрема на замку в Санлісі, що був колискою капетингів. Тут серед розлогих лісів та мальовничих річок лежить тихе містечко, що дихає історією. Старий рукопис каже, що Анна Ярославна дуже любила перебувати в цьому Санлісі "так задля свіжого повітря, як також задля приємної розривки полювання, якому вона віддавалась з особливою насолодою"

Багато ще невідомого й непрослідженого є в її життєвому шляху. Наприклад досі не устійнена ще могила королеви, якої даремне шукають історики. Невідомо також де провела вона останні роки свого життя після бурливих переходів свого

Із листів до Редакції

Більше вишивки!

(Уривок із листа)

Взявши число в руки, я звичайно в першу чергу шукаю за "вишивковою" сторінкою. Нею дуже інтересуюся, а вона на жаль досить убога. В найновіших числах трактована тільки як мотив до стилізації. А я, і таких як я є багато, які хотіли б пізнати і вивчити основно все, що тільки доступно про українське народне мистецтво, а передусім вишивку.

Отже, якщо б "Н.Ж." схотіло ту нашу тугу заспокоїти, уміщуючи ряд систематичних статей про вишивкарство, його етапи розвою, регіональну окремішність, зрізничовання поміж поодинокими стилями, підчеркнення характеристикних рис поодиноких груп, їх стіби, їхню кольористику із заподанням у числах красок, які входять у засяг даної групи, уміщуючи хоч один зразок старого, строгого стилем узору в поодинокім числі, а тільки як додаток уміщувати проекти для стилізації й адаптації до нових форм — то тоді "Н.Ж." сповнило б велику роллю. Із дотеперішніх "вишивкарських" сторінок тяжко для ляка створити собі ясний образ і позбутися навалу "сумнівів", як прийде-

другого подружжя. Та дотеперішні історичні джерела не виявили того, а невеличка книжечка не претендує на вичерпну наукову працю. Це популярний нарис, що після "Стрибожкої внуки" Федора Дудка, знов опрацьовує життєписні дані української княжни.

Тому кожен український про-яв для опису й досліду цієї нашої землячки, що стала королевою Франції, слід повитати. Книжечка М. Небелюка мабуть стала поштовхом до того, що Союз Українок Франції з нагоди Різдвяного Базару М.М.М. у 1952 видав листівку з портретом Анни Ярославни.

Л. Б.

ся вибрати якийсь взір. Отже скільки Ви не писали б і що Ви не писали б про вишивки — ніколи не буде забагато. Але візьміть якусь систематику й основно перейдіть і проілюструйте усі стилі!

др. Марія Кознарська,
Рочестер, Н. Й.

Чи маємо вводити в себе чужі звичаї?

Минуло вже чотири роки, як я з родиною живу в Америці. Нові умовини побуту примусили нас до різних змін у щоденному житті. Клімат змінив у дечому наш харч і одяг, а господарські машини улегшили мою господарку. Навіть до чужої мови вже привикла і частинно її опанувала. Але відносно впровадження чужих звичаїв до моєї хати рішуче застерігаюся. Ніхто мене не переконає, що зміна місця поселення має вплинути на зміну наших давніх звичок, що маємо приноровлюватися у себе, у своїх чотирьох стінах, до чужого оточення. Маю тут на думці легку пропаганду за чоловічою поміччю у домашній господарці, що її бачу у фейлетоні „Різдвяний дарунок“ у січневому числі „Нашого Життя“.

Мої особисті аргументи проти цього чужого звичаю ось які: мій чоловік, як і багато йому подібних нових емігрантів у середньому віці, ніколи у своєму житті фізично не працював. То ж багато самовідречення й труду коштувало його перешкодити себе з правника на столярського помішника. Він не нарікає і не чуває себе здекларованим. Навпаки, навіть здоровий став, відколи покинув сидячу працю. Але як повернеться з роботи додому, я стараюсь відтворити для нього давню домашню атмосферу, таку, як мав у себе в краю. Хочу, щоб забув про те, що мусить важко працювати, хочу, щоб був тоді собою, щоб мав час на відпочинок, громадську роботу, лектуру. Кухня-горшки

— то моя ділянка. Не хочу, щоб він навіть знав, скільки труду вимагає зладження обіду, що його застає на дбайливо накрітому столі, як і давніше. Мій чоловік не буде змивати посуду, так як Марко в „Різдвяному дарунку“.

Думаю, що багато жінок погоджується з моїм поглядом відносно безкритичного введення чужих звичаїв до наших хат.

Стефа К., Канада

Це була справжня казка...

Продумую над тим, чому в нас так не цінують танкового мистецтва... От хочби "Бабусину казку", що її поставила Валентина Переяславець для нашої дівчороти. Яка це була розкіш! Дитяче свято св. Миколая, що вже стало в нас шаблоном, вона зуміла так гарно оживити. Бабуся розказує маленькій внучці про чар св. Миколаївської ночі, сподівання дітей, красу сніжної природи в рідному краю. Її оповідання переплітають балетні групи ангеліків, зірок, чортиків, поміж те йдуть гри снігом і снігові баби. Це все в чудових костюмах та дбайливо виведене. З якою жвавистю відограла це діти і як захоплено сприйняла це зала!

А тут немає ніодного відгуку на такий виступ! Можливо, що немає в нас знавців танкового мистецтва, що зуміли б оцінити стиль такого виступу. Але є педагоги, що повинні б зрозуміти вагу такої високо-мистецької картини для нашої дівчороти. Невже ніхто з них не відчув потреби підкреслити виховне значення такої пески? Те ж саме з "Балем у княжни Сніжки", що його майже в тому самому часі поставив Пласт м. Нью Йорку за керівництва п. Евстахії Гойдиш. А така оцінка потрібна не тільки виконавцям, що в ній знайдуть признання і думку загалу. Але могла б бути поштовхом до вистав в інших місцевостях для дитячих громад.

Ірина Домбчевська,
Бруклін, Н. Й.

Марія Федак

Усіх, хто знав Марію з Січинських Федак, жінку знаного діяча у Львові, незвичайно засумувала вістка про її смерть на еміграції. Вона належала до тих українських жінок, що своєю активністю і кожнчасною допомогою клала тривалі підвалини під розвиток нашого громадського життя у Львові і взагалі Західній Україні. Вона завжди готова була включитися в кожну вартісну і потрібну кампанію і раз узявшись за щось, проводила справу з ентузіазмом і витривалістю. Знавши її довгими роками особисто і мавши нагоду працювати з незабутньої пам'яті Покійною, тут хотіла б я згадати про свої зустрічі з нею на терені Української Захоронки у Львові, де нам обом доводилось працювати.

Можна сказати, що Марія Федак, майже половину свого життя, так, чи інакше присвятила діяльності, зв'язаній з існуванням згаданої організації. Українська Захоронка це було товариство, яке втримувало близько десять садків з трьома сотнями дітей. Товариство було в вічних клопотах, як і де роздобути кошти на втримання такої кількості дітей і осіб кінцевих для їх догляду і виховання. Тут треба було оплачувати і приміщення для захоронки і їх влаштування, платити за догляд над ними, що все творило великі кошти. Тільки навчання дітей ішло справно, завдяки тому, що Рідна Школа, перебрала на себе оплату вчительок. Гроші на всі інші видатки, впливали з членських вкладок, з добровільних пожертв громадянства, та всяких спеціально на те влаштовуваних імпрез. Раз на рік, невелику дотацію давала міська управа. Вона вносила 2-3 тисячі золотих і була справді мінімальна в порівнянні з 75 тисячами, що їх діставали польські і 25 тисячами, що їх діставали жидівські захоронки.

Треба було справді жертвенної праці управи, щоб звести якось усі кінці до купи і вихо-

вати з дітей свідомих і корисних громадян. Хоч усі члени виділу мали завжди повно клопотів, найбільше бувало їх усе у Марії Федак, яка завідувала касою Захоронки. Хоч ми й хотіли вибрати її головою товариства, вона на те не погоджувалась і вперто сама трималася на своєму пості, свідомо того, що він у даних умовах найважливіший. Бо гроші на Захоронку мусіли бути все, навіть тоді, коли їх не було і не можна було ніде дістати. Тут власне Марія Федак рятувала кожну ситуацію, завжди орієнтуючись у тому, як знайти найкращий вихід.

Засідання управи Захоронки відбувалися що тижня. Коли бувало покійна заставляла кілька пань з виділу на веселій гутірці, зараз обіцувала, що прочитає касовий звіт і всі негайно споважніють.

Бували в Захоронці дуже критичні ситуації. Виринали думки, чи не зректись опіки над українськими дітьми і віддати їх під заряд міста. У таких моментах Марія Федак заявляла: — Доки я тут, польські орли не будуть висіти на стінах Захоронки. Вона піддавала нові ідеї і віз Захоронки котився далі місяцями і роками.

Мені доводилося працювати з Покійною впродовж 17 років і я завжди подивляла її велику енергію, якої не могли зламати, ні важкі родинні переживання (ув'язнення сина Степана за атентат на Пілсудського), ні безнастанні поліцейні труси й аре-

Марія Федак, з роду Січинських

штування, які були в домі Федаків на денному порядку. В тих умовах Покійна виховала не тільки своїх власних дітей на правдивих патріотів і примірних громадян, але намагалася робити те саме з дітьми, дорученими їй опіці.

Востаннє довелось мені зустрітись з Покійною у Відні 1944 р. Вона була та сама, незломана ні роками, ні вбивством її зятя полк. Євгена Коновальця, ні війсьними переживаннями. Вона була певна, що ще вернеться до Львова і буде радіти розвитком нашого громадянського життя.

Хай цей короткий спомин буде від мене китичкою цвітів на могилу визначної українки!

Олена Гординська.

По всьому світі. .

АМЕРИКАНКИ ВІДВІДАЛИ НІМЕЧЧИНУ

Уряд західно-німецької республіки запросив чільних американських діячів відвідати країну та переконатись про її потреби та відбудову. В делегації взяло участь шість жінок. Між ними були: голова Генеральної Федерації Жіночих Клубів, п. Алгрін, суддя Сара Гюдж із Тексасу, б. голова Жі-

нок Професіоналісток, Дорота Ріфлер із Нью Йорку, член управи Ліги Жінок-Виборців, Дорота Феррібі, голова Ради Муринаських жінок. Вони побували в Бон, Франкфурті й Берліні та реферують тепер найпекучіші проблеми Німеччини у своїх журналах. Одною з них вважають проблему втікачів із Східньої Німеччини, яких прибуває около 20.000 місячно.

ЖІНОЧІ МОРСЬКІ СТАРШИНИ В ІТАЛІЇ

На одному з південних островів Італії існує школа морських старшин, де юнаки здобувають дипломи морської плавби. Цього року закінчує її вперше шість молодих дівчат. Міністерство Торговельної Плавби признало їм право до диплому й по відбутій практиці та закінченні 21 літ — служити старшинами на пасажирських та вантажних кораблях.

НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

Вашінгтон — це великий світовий осередок, де збігаються нитки адміністраційного й політичного життя країни. Тому й не диво, що молодій американці Лідії Кенні прийшло на думку відкрити тут бюро перекладів. І то не таке, що перекладало б на відомі, загально поширені мови світу. А таке, що вміло б розшифрувати японський, перський та сирійський текст. Показалось, що це було дуже потрібне й із цього бюро стали користати урядові установи. Вкоротці Лідія Кенні розвинула його й у її робітні працює тепер постійно дванадцять працівників. Число мов, на які вона перекладає, доходить до тридцять.

ЗІЗД ДОШКІЛЬНИКІВ

У серпні 1952 р. відбувся в Мексику конгрес Міжнародної Організації Дошкільного Виховання, що існує від 1946 р. Зізд обговорював актуальні питання та виніс ряд резолюцій, що торкаються підготовки молодих дівчат до материнства та зацікавлення публичної опінії питаннями родини й дитини. Доповіді мали американка п. Снайдерс та мексиканський лікар д-р Саверда.

МАЙНО ЕВИ ПЕРОН

Велике майно Еви Перон повернене на суспільну опіку країни. Тепер воно служить заповнює при позиках, які потрібні незаможним людям, щоб побудувати собі хату.

Великодні Свята вже близько

У „Вістях Комітету Мати й Дитина“ в попередньому числі розказала Теодозія Стельмах про працю збіркового пункту в Дітроїті. Вона закінчила свій звіт побажанням, щоб ті, „що не знають ні голоду, ні холоду“, готові допомогти другим.

А тут читаємо звіт повідомлення з поїздки делегації УКК до Європи. Дмитро Галичін описує відвідини в бараках, де тільки перші два тижні родина може наїстись. Невідрадна, понура картина! Тонкі бараків стіни, лихе освітлення, знищене устаткування. А серед того збудована українська сім'я пробивається з дня на день, без виглядів на заробіток, без можливості виїзду.

Та хіба ми всі не знаємо тієї дійсності? Хіба ми не пережили цього? Тільки, на жаль, во-

но скоро забувається. А клопоту нового поселення та життєвого темпа не дають призадуматись. А ми можемо облегшити їх недолю, злагодити їх злидні, коли знайдемо час на жертву. Відкладаймо її при наших тижневих закупках — пушку товщу, картон цукру і кусник мила. Це невеликий видаток. А дав би вже прожиток українській сім'ї на скитальщині на який тиждень.

Найближчий збіркового пункту це радо перебере. Бо вже ладить Великодню посилку для залишенців. Щоб могли засісти до скромного свяченого наші брати й сестри у своїй сім'ї. Щоб відчули нашу сестриную руку, що про них пам'ятала у таке велике свято!

Комітет „Мати й Дитина“

ЖІНКИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ

Жіночий допоміжний корпус встановлено у травні 1942 року. В останній війні жінки себе так оправдали, що в 1948 році перейшов закон, яким жінкам признано постійне місце в армії, морській піхоті, маринарці й летунстві. Можливості зайняття дуже різноманітні. Тоді, коли давніше були лише чотири типи — телефоністка, стенотипістка, мотористка або куховарка — тепер усіх займають є 140. Провірка здібностей молодих дівчат є дуже строга. Вони проходять початковий вишкіл і впродовж того численні іспити, які й дають їм спрямування до відповідних галузей служби.

ОБЕДНАНІ НАЦІЇ

Сім держав (скандинавці й латино-американці) внесли в соціальної комісії Об'єднаних Націй проект резолюції, що дає жінці рівне виборче право та право виконувати публичні уряди нарівні з чоловіком. Цей проект спрямований для упорядкування тих справ у шістнадцяти державах, головною арабо-рабського населення.

ЗІЗД ДЛЯ ОХОРОНИ МОРАЛІ

Міжнародний Союз Охорони Моралі відбув нещодавно зізд у Парижі. У ньому взяло участь 13 країн Європи й Америки. Головною темою наради були шкідливі впливи преси й кіно-вих та театральних вистав. Вирішено повести в цій справі окрему кампанію, що мала б охоронити дитину й юнака перед впливом цих чинників. У конгресі взяв участь також Світовий Союз Матерей (М. М.).

КООПЕРАТОРКИ БЕЛЬГІЇ

Недавно відбули кооперативні Гільди Бельгії свій зізд, що зібрав около 1250 делегаток. Головною темою доповідей було улегшення прання та контролю харчових податків. Управа Гільди перевела анкету серед своїх членок, щоб устійнити методи прання та упрощення його. Анкета дала цінний матеріал, який служив підставою до дискусій.

Повідомляємо співробітниць та дописувачок, що рукописи, надіслані після 15-го вже не можуть увійти до чергового числа журналу.

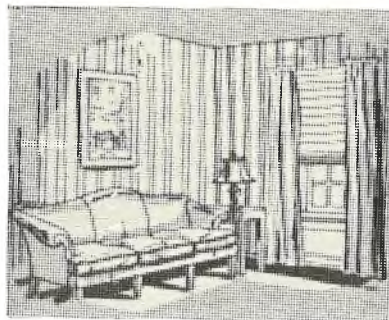
Н а ш і с т і н и

У новій хаті виринає ця проблема. Її треба відновити, причепурити. А ще коли справляємо нове устаткування то й приспособити стіни до нього. Щоб кімната творила в цілому добрий ефект.

Стіни — це тло кімнати. І як кожне тло, може підкреслити її добрі сторони, або й притемнити їх. Треба зясувати собі, що в наших кімнатах не сміє бути нічого без виразу. При напруженому темпі життя ми мусимо входити з гамору вулиці в домашній затишок, що чимсь промовляє до нас.

Дальше треба зясувати собі, що викінчення стін може побільшити або зменшити кімнату, може притемнити, або розяснити її. На викінчення стін є різні способи — від простого білення аж до вилчення цінним деревом.

Одним із давніших засобів —

Смугасті тапети зменшують велику кімнату

це мальовання. Так ми викінчували стіни колись у краю, так і роблять це подекуди й тут. До мальовання стін уживають водних або оливних фарб. Оба роди мальовання можна викінчити матово або з полиском. Матові стіни лагідніше відбивають світло і дають м'якший відтінок краски. Стіни з полиском бідш

неспокійні. Через те їх обмежують до кухні й купальні, де додана емалія утриває їх та дозволяє їх обмивати. Там де є загроза наскомих (старий будинок), додають до фарби мішанку ді-ді-ті, що усуває їх.

Добираючи викінчення мальованих стін, треба все обдумати устаткування кімнати. Легше достосувати перше до другого, ніж навпаки. Тому плянуючи відмальовання кімнати треба пам'ятати чи наша їдальня з оріха чи з дуба. Перша потребує гладкого мальовила, а друга грубо-зернистого, що дає зовсім інший ефект.

Ті самі правила діють і при другому викінченні стін — при паперованні. Цього способу вживають тут у більшості. Він дуже вигідний тим, що гладкий, не обсипається, прикриває різні недостачі стіни і виконувати його можуть ляїки. До цього паперовані стіни можна обмивати, що теж з корисною їх прикметою.

Вибір стінних паперів є величезний. Між ними знайдете зовсім нейтральні рисунки, смугасті й квадратні мотиви, безліч квітчастих а то й орнаменти в історичних стилях, рококо чи бідермаєр. Дуже важно тут дібрати відповідний взір. Є кілька правил, що улегшують це, хоча індивідуальна розв'язка завжди можлива.

Що менша кімната — то спокійнішого вимагає рисунок. Квітчасті та ще й лапаті мотиви зменшують простір. Мала кімната не допускає також контрасту між рисунком стін, а устаткуванням чи обрамуванням вікон і дверей. Це також применшує її. Натомість більші мотиви рисунку чи контрасти дуже добре відбивають у великій кімнаті. Тут навіть можна доз-

волити собі на такі ефекти, як паперування стін різними узорами. Дуже добре враження робить кімната, в якій три стіни паперовані у взір, а четверта, де є вікна — у гладкий, нейтральний кольор.

Дальше треба пам'ятати все

При гладких стінах краще виглядають картини й вишивки

про наше устаткування. Коли в ньому є взористі тканини (килими), вишивки чи гарні картини, тоді не можемо вживати взористих стінних паперів. Для дитячої кімнати не слід підбирати грубо-взористого паперу, бо він неспокійно впливає на дитину. А там де не думаємо завішувати стін та де живуть дорослі, сміло можемо підібрати гарний квітчастий мотив.

Вибираючи стінний папір треба пам'ятати, що зразок у книжці зовсім інакше виглядає на стіні. Взір на стіні зменшується через віддаль у спогляданні, а краска темніє. Тому добре є вибрати кілька пробних зразків та завішувати на стіні на день-два. Це допоможе нам краще зясувати собі їх ефект у більшій відстані.

Розмір звою паперу обіймає звичайно 24 стіп (футів), а широкий на 18 інчів, отже пів ярда. Тому обчислення скільки нам потрібно паперу — нетруд-

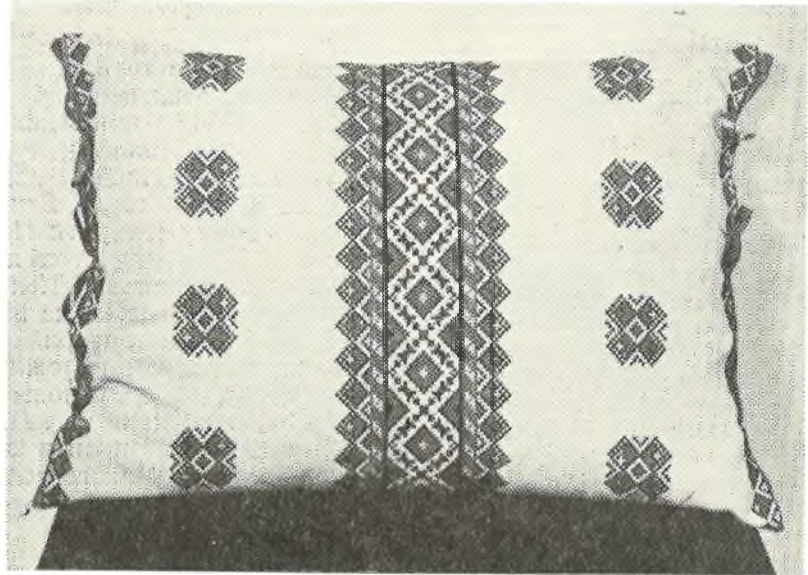
Українська вишивка

Вишивана подушка

Вже давно прохають у нас проекту на подушку, яку можна би в скорому часі виконати. Ось зразок вишивки, що нам уже відома, бо блюзку з таким узором подали ми в ч. 7, 1951.

Матеріал: панама піскової краси. Широкий взір, обведений зубчиками тягнеться серединою подушки. Зубчики повторені на обох краях подушки. На вільному полі покидані чотирикутні мотиви, скомбіновані з зубчиків.

ДОБІРНІ ПИСАНКИ

з різних частин України
знайдете в кооп.

„Б А З А Р“

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

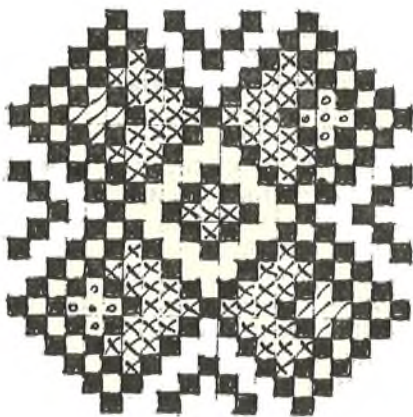
Великий вибір
писанкових фарб, кисток і пер.
Підручники писання писанок

МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ДИТЯЧОГО СВЯТА ШЕВЧЕНКА

знайдете у збірниках

“СОНЯШНІ ДНІ” 30 ц.
“ВЕСНА” 50 ц.

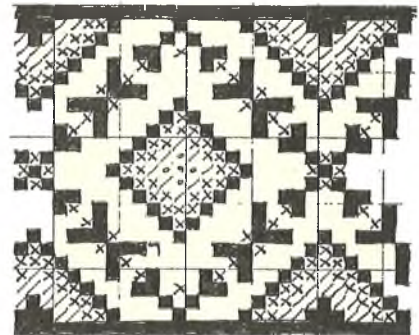
Упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в Централі СУА

Гуцульський взір

Стилізований гуцульський взір виконаний хрестиками. Широка вставка, обведена зубчиками, що знаходяться в ч. 7, 1951. Чотирикутні мотиви з зубчиків подані поруч.

До вишивання вживати ниток Д.М.С. Червона ч. 321 — хх, зелена ч. 905 — оо, жовта ч. 742 — //.

Завиваний оселедець

Потрібно:

- 4 оселедці
- трохи франц. муштарди
- 1 цибуля
- 1 цитрина
- 4 лаврові листки
- 1 склянка оливи

Намочити оселедці на 36 годин у воді напів із молоком, часто змінюючи рідину. Відгати голову і хвостик, стягнути шкірку, розділити вздовж на половину, виїняти хребет і по можливості всі ості. Колідкою ножа їх легенько побити. Мастити половинки французькою муштардою, посипати січеною цибулькою і звивати від грубого кінця до хвостика, спинаючи вкінці зубочисткою. Укладати у слоїк, перекладаючи їх пластинками обібраної зі шкірки цитрини і подекуди лавровим листком. Залити вверху доброю оливою і завязати. Можуть держатися й по кілька тижнів.

Мариновані оселедці

- 4 оселедці з молочком
- 1 склянка оцту
- 1 лавровий листок
- 2 ложки оливи
- 1 цибуля
- 1 цитрина без шкірки
- перець

Оселедці приготувати як попередньо. Цілі половини укладати в слоїку, перекладаючи їх цитриною і кружальцями цибулі.

Окремо переварити байц із оцту напів із водою, додавши до нього пів цибулі, покращеної в кружальця, лавровий листок і кілька зерен англійського перцю. Поставити, щоби простиг. Молочка з оселедців обібрати з жил і плівок, розтерти добре, додаючи оливу. Залити молочко холодним байцом, вимішати добре і залити цією підливою оселедці у слоїку. Третього дня вже пригожі до їжі.

Оселедець із городиною

Потрібно:

- 2 оселедці
- 2 цибулі, 1 морква, одна невеличка салера, кілька стручків зеленої фасолі, кусник волоської капусти, 1 петрушка, кропу до смаку
- 2-3 ложки помідорових повил
- 3 ложки оливи

Оселедці почистити і намоочити, як уже згадано. Цибулю покроїти дрібно і присмажити ясно на оливі. Вкинути туди всю городину, почищену і потерту на яринній терці. Влити 2-3 ложки води і прикрити. Піддушити 10-15 хвилин, а тоді додати помідорових повил. Нехай закипить кілька разів уже відкрито, щоб рідина виварилась. Половину городини виложити в полумиску, на це наложити оселедець, покращаний на квадратіві кусники. Прикрити рештою городини. Можна подавати гаряче або зимне з вареною картоплею.

Короп із начинкою

Потрібно:

- 3-5 ф. коропа
- ½ склянки молока
- 5-6 печеричь
- 1 ложка масла
- 2 жовтка
- січена, зелена петрушка
- 1 булка

Коропа помити чисто і насолити на ніч. Окремо покроїти печерички і піддушити на маслі. Докинути січеної, зеленої петрушки. Дальше втерти ложку масла з жовтками на шум, додати намочену в молоці і витиснену булку і всипати печерички, які прохололи. Додати шум із двох білків, вимішати з начинкою, начинити тим коропа і зашити.

До посудини дати ложку масла й добре розігріти. Вложити на це коропа і підлити водою. Прикрити паперем-станіольом і пекти в печі спочатку на 400°. коли закипить, спустити на 350° і поливати часто підливою. Душити приблизно пів години.

Подається до того городина.

Риба у білій підливі

Потрібно на 4 особи:

- 1 ф. мороженої риби
- 1 ложка товщу
- 1 ложка муки

До підливи:

- 1 ложка масла
- 1 ложка муки
- 1 склянка молока
- ½ цитрини
- сіль, перець

Рибу помити, покращати на кусники. Обтачати в муці, підсмажити рум'яно з обох сторін. Зложити в огнетривалу посудину.

Окремо підсмажити муку з маслом на ясну засмажку, залити молоком, розварити і приправити до смаку сіллю, перцем і соком із цитрини. Залити рибу тією підливою і вставити на десять хвилин до печі на 500°, щоб зверху запеклася.

Дуже смашне до печеної картоплі.

Печена фльондра

Потрібно на 4-6 осіб:

- 2 ф. риби
- 1 ложка товщу
- 1 ложка масла
- сіль, перець

Рибу почистити, посолити й поперчити. Розігріти в посудині товщ і наложити кусниками рибу. Пекти на 450° впродовж 10 хвилин, потім влити дрібку води і пекти на 350° впродовж 15-20 хвилин. Полити власною підливою.

Подавати з хрінною підливою.

Фасолька у квасній підливі

Потрібно на 4 особи:

- 1 ф. фасольки
- 1 ложка масла
- 1 ложка муки
- ½ склянки води
- сіль, перець
- 3 ложки квасної сметани
- сок із пів цитрини
- 1 ложочка цукру

Фасольку почистити, покращати на малі кусники, залити водою, щоби вкрила і зварити. Масло з мукою підсмажити на ясну, креміву краску, розвести водою, додати до фасольки і вимішати, нехай раз закипить. Додати решту складників і доправити до смаку. Дуже добре до м'ясів із телятини.

Потрібно:

- 3 унції свіжих дріжджів
- ½ літра молока
- 15 жовтків
- ½ ф. цукру-мучки
- 2 ф. муки
- на кінець ложочки соли
- 2 унції мідгалів
- ¼ ф. родзинків
- 2 унції смаженої помаранчевої шкірки
- 10 унцій масла ванілія

У теплому молоці розмішати дріжджі і додати кілька ложок муки. Вставити у тепле місце, щоби підросло.

Жовтка втерти з цукром. Міддали спарити і змолоти на машинці. Родзинки перебрати, помити й висушити. Помаранчеву шкірку дрібно посікти. Масло розтопити.

Додати до розчину жовтка, муку, добре вимісити, щоби тісто відставало від руки. Тоді влити масло і всі інші додатки. Поставити в тепле місце, нехай підросте.

Виробити дві бабки і вложити їх до вимашчених посудин. Коли підростуть, пекти на 400° впродовж 10-15 хвилин, а потім на 300° около 45 хвилин.

Торт оріховий

Потрібно:

- 5 жовтків
- ½ ф. цукру-мучки
- 1 унція помаранчевої смаженої шкірки
- 1 ложочка тертої цитринової шкірки
- 4 білка
- ½ ф. оріхів волоських, мелених
- 1 ложка тертої булки

Начинка:

- ¼ ф. волоських оріхів
- ¼ ф. цукру-мучки
- 2 ложки квасної сметани ванілія

Скляця:

- 1 білок
- ¼ ф. цукру-мучки
- ¼ цитрини, сок

Жовтка втерти з цукром на густу масу. Дрібно посікти шкірку помаранчеву. Білка вбити на шум. Легко все получити разом із меленими оріхами й виложити до вимашченої і посиленої тертою булкою форми.

Про мясо риб можна сказати, що воно не є вповні використане у харчуванні родини. Це наставлення тягнеться ще зі старого краю, де ми мали тільки річні риби і то досить високої ціни, бо її продавали тільки свіжою. Та тепер варто поцікавитись рибним ринком на цьому терені. Тут вибір риб дуже багатий, є доступна риба свіжа й солоня, морська і річна і ціною зовсім дешева. Використаймо її для нашої родини в часі посту!

Мясо риб стоїть нарівні з мясвом усіх інших родів та подекуди перевищує його своєю вартістю. Це делікатне мясо ще й до того легкостравне. Та з другої сторони вимагає особливої дбайливості, щоби зберегло свою свіжість. Багата країна має різні можливості доставити цей делікатний продукт на ринок у різномодній формі.

Мясо риб — це дуже добре джерело білка, є багате у вітаміни А, В, D, має залізо, вапно, фосфор. А мясо морських риб має окрім згаданих вартостей більше йоду, отже й це треба взяти під увагу у нашому харчуванні. Найбільше популярні морські риби на тутешньому ринку є: flounder, cod, haddock, carp, halibut, mackerel, salmon, turbot, bluefish, catfish, whitefish. Усі ці риби можемо мати свіжі, п а к о в а н і скоро-морожені й консервовані.

Купуючи свіжу рибу треба звернути увагу на те, щоби язви були рожеві, платви не обсохли, шкіра гладка, не облиз-

Пекти на 400° впродовж 10 хв., а потім на 350° впродовж 30-35 хвилин. Осторожно вибрати з форми і прохолодити.

Змолоти волоські оріхи, додати цукор, добре вимішати, додати сметану і ванілію. Разом втерти і переложити коржик.

Цукор на скляцю втерти з білком. Коли білок великий, додати ще трохи цукру так, щоби скляця була відповідно густа. Помастити цим тортом,

а під дотиком пальця мяса пружисте, очі випуклі, не мутні.

Морожена риба вже готова до приладжування. Вона обчищена зі шкіри та часто з остей. Звичайно це бувають гарні мясні скиби з великих риб. Дуже добрі морожені риби фірми Nordic, паковані у срібних картонних flounder, cod, haddock.

Заморожену рибу можна переховувати якийсь час на льоду (у фрізері, а не звичайній ледничці-рефріджерейторі). Але раз відморожену рибу не вільно удруге заморожувати.

До вжитку треба заморожену рибу розморозити на 3-4 год. скорше, виполокати скоро під біжучою водою, витиснути з води і приладжувати до вподобу.

Риба в консервах (кенована) готова до їжі. Раз відкриту пушку треба зараз зужити, вийнявши мясо на шкляний або порцеляновий таріль. Купуючи таку рибу, треба добре оглянути пушку. Якщо вона трохи випукла, тоді консерва є зопсута і не годиться до їжі.

Приладжуємо риби так як і мясива, на різний лад. Менші риби подаємо в цілості, мясо з великих риб маємо в кусниках, так як і мясо з різних штук.

Варену рибу приладжуємо на сильному виварі з городини. Вкладаючи її в посудині одною верствою, варимо на легкому вогні. Риба вариться дуже скоро. Коли кости відстають від мяса, риба готова.

Смажити рибу можна також, як і мясо, вкладаючи на сильно розігрітий товщ, обсіпану мукою або в булочці.

Печена у печі або під вогнем (broil) є дуже смашна і не вимагає багато часу.

До кожної риби подається гостру підливу.

Наталя Костецька.

Вже друкується перший зшиток куховарської книжки
М Я С И В А
Замовляти в Централі СУА
Ціна 50 ц.

Добрі дівчатка

Мала Оля лежить в ліжку і сумує. Оце вона вже другий тиждень так лежить, а лікар сказав, що тих тижнів має бути шість.

Олі так нудно. Вона рахує на пальчиках: один, два, три і т.д. О! Коли б скоріше ці тижні перелетіли! Коли б бодай сьогоднішній день скоріше минув. Цей день особливо сумний для Олі. Вона лежить одна, однісь-

ТАРАСОВЕ СВЯТО

Почалося в школі свято —
Деклямує Опанас,
Як за Рідний Край багато
Натерпівсь Кобзар-Тарас.

Он його портрет у квітах,
В хоруговках на стіні
Перед ним співають діти,
Мов пташата на весні.

І ясніє понад ними
Милий усміх Кобзаря,
Понад дітками малими
Сяє ясно, мов зоря.

(б. х. — р. з.)

ка в хаті, а там здорові, щасливі діти сьогодні влаштовують свято Тараса Шевченка. Дівчатка, її подружки і хлопчики, школярі в українських, народніх строях виступають на сцені "Народнього Дому", співають, деклямують, виводять танки.

А вона, Оля, ось у ліжку, сама одна. Коли б так, хоч здалека могла побачити це свято! Оля так дуже любить цього поета; так бажала скласти китичку квіток біля його портрету; так вивчала вірші і пісні. І от сталося нещастя. Вертаючись зі школи впала на хіднику, бо було дуже слизько і вивихнула собі в коліні ніжку. О! Як це їй боліло! Але ще більше боліло те, що не зможе вже виступати на святі, не зможе брати в ньому участі. Забандажована й загіпсована ніжка вже більше не болить і лікар запевняє, що Оля незабаром зможе вправлятися і танцювати, як давніше. Проте Олі сумно, дуже сумно. Їй чомусь збирається на плач. Прикро їй, що вона така сама, така одинока в цей святочний день.

Але тут нагло почула якийсь гамір, хтось йде. Певно маюся. — Коли ні! — Голоси, гамір. Зі шумом отворяються двері і вбігають товаришки Олі: Дарця, Марійка, Лідочка.

Вони такі свіжі, зарум'янілі, видно бігли. Припали до ліжечка Олі, вітаються. А Оля і слова не може промовити, так утішилась, тільки в ручки плече й обіймає одну по одній. В тім вона спостерегла, що вони мають зі собою якісь пакунки.

— Дівчатка, що це? Що ви маєте зі собою? Чи можна бачити?

— О, ні! не тепер! — каже Марійка.

— Це наша несподіванка для тебе, Олю — додала Дарця.

— Ми якраз вертаємось зі

свята Тараса Шевченка і от скортіло нам заглянути до тебе — так Лідочка.

Тай заговорили всі три нараз, розповідаючи, як це було чудово.

Але Марійка перервала цей гамір, сплеснувши в долоні: — Досить того! До роботи, дівчата! Олю даруй, ми на хвилинку щезнемо в кухні.

Та й пішли. А Оля не знає, що гадати, така зацікавлена, така зворушена. — Ох! — які rado вискочила б із ліжка й подивилася крізь щілинку: що це вони там роблять у кухні? А потім, так за хвилинку, а може за п'ять хвилин (або я знаю!) нагло затих гамір у кухні. Оля аж віддих у собі заперла.

— Що це буде? Що це буде? — І відкрилися двері. Що за диво!

А то вони вже вспіли перодягнутися в свої народні строї; у стрічках, віночках. Наперед повагом іде Дарця з Марійкою і несуть малий портрет Тараса Шевченка, а за ними Лідочка з китицею квітів. Ставлять портрет на столику біля Олі і кладуть квіти. А потім зачинають свято. Цілком так, як там у "Народнім Домі", як на сцені.

Насамперед співають: — "Садок вишневий коло хати".

Потім Дарця деклямує: "Учітєся, брати мої, думайте, читайте".

А Марійка виголошує вірш: "Село, і серце відпочине — Село на нашій Україні"

А на закінчення свята ще вивели танок "Катерину". — А хвора Оля лежить і дивиться і радується і не може досить натішитись. Їй так хочеться, і сміятися, і плакати з радости. О! яка вона щаслива!

Зайняті святом дівчатка навіть не спостереглись, як легенько отворилися двері і увійшла ма-

Перший олівець

Дуже гарно прибрала весна село Кирилівку на Великдень! Свіжо побілені хати з мальованими віконцями аж потопали в білому цвіту вишень. У великодній вівторок в селі новина: в село зайшов коробейник. Коробейниками звали в Україні мандрівних крамарів. Такий коробейник носив (а як мав візок і коника, то возив) різні товари на продаж. Була людям у селах і на хуторах вигода — не треба було мандрувати до віддаленого міста. Все можна було купити в коробейника: цукру, чаю, хустки, заповоч на вишивки, голки, навіть книжки. Коробейники вешталися скрізь і знали безліч усяких новин. Тому, як коробейник приходив, це була для села неабияка подія. Коробейника, що появився тепер у Кирилівці, знали тут уже віддавна і любили його, бо знав багато всячини та й умів гарно розповідати. Тепер зайшов по старому знайомству до Григорія Шевченка. Знав, що тут гарно його приймуть.

Ось сидить він уже в хаті. На столі розложив свій крам. Посходились сусіди, оглядають, вибирають, торгують. Дівчата оглядають хустини, заповоч, жінки — посуд, а чоловіки — ножки, люльки. Діти також обступили стіл. У малого Тараса аж очі горять. Він побачив якусь книжку "з кунштниками",

ма Олі. Побачила дівчаток, портрет, почула спів і догадалась, що ці діти прийшли розважити її хвору доню. Стала тихенько в кутку і заждала, аж вони закінчать програму. Потім обняла дівчаток і пригорнула їхні голівки до грудей.

— Нехай Вас Бог благословить за ваші добрі серденька, мої кохані дівчатка! Тарас Шевченко дивиться на вас з неба і напевно радується вашим шляхетним вчинком. Ви не могли краще звеличати Його свята, як тим, що ви навістили і розважили хвору товаришку. Мої ви любі, добрі дівчатка!

Олена Цегельська

тобто з образками. Коробейник запитав це та й питає Тарасика:

— Гарні образочки, що?

— Гарні! — каже Тарас.

А батько: — О, він дуже любить малювати!

— Так, — каже мати, — взимі всі стіни покреслив вуглем...

Тарас Шевченко

— Бо не маю паперу ні олівця! — виправдується малий, а його очі вже дивляться туди, де в коробейника лежить папір і олівець.

"Ех, якби в мене були гроші, зараз купив би! — думає Тарасик. — Попрохати б хіба в батька!... Та ні, в батька теж нема грошей, а олівець і папір дороги. Може пізніше наскладаю собі кілька копійок та й другим разом куплю"

А все таки годі відірвати очі від цих скарбів.

Побачив це коробейник та й питає: — Хотів би ти, хлопче, мати олівець?

— Ще й як хотів би! — закликав голосно Тарас, аж усі

Хата, яку нарисував Тарас

засміялися. Коробейник понишпорив у кишені та й добув відтіля кусень олівця.

— На маєш олівець! Пиши й рисуй! Ти, бачу, цікавий хлопчик, з тебе будуть колись люди.

— Були б, може, якби ми не кріпаки. А перед кріпаками світ замкнений, — зідхнув Тарасиків батько. А Тарасик аж сяє від щастя.

— Стривай, хлопче! Щоб ти мамі стін не мазав, дам тобі й паперу.

Коробейник відрахував кілька листків паперу і подав Тарасикові. А малий уже не знає, що з ним діється! Не знає, як і дякувати доброму дідусеві. Припав до нього і обняв рученятами. Коробейник погладив Тарасика по голівці та й каже до батька:

— А ви його таки вчіть! Він, правда, кріпацька дитина, але буває, що й кріпаки виходять у люди.

— Вчити письма то я його дам, бо цікавий він, — відповів батько. — Та серце болить, що змарнується дитина на панщині.

— Якось милосерний Бог дасть, — сказав коробейник і взявся складати свій крам, бо Тарасикова мати заставляла стіл свяченим для гостя. Тарас забрав свій скарб, олівець і папір, і вибіг у садок. Оглядає олівець, оглядає папір, і здається йому, що він пан над панами. Найшов дощечку і сів під калиною. Поклав дощечку на коліна і береться рисувати.

— Що нарисую тепер? — думає. — У книжці я бачив козака на коні. Ану, нарисую козака!

І рисує козака, коня...

— Вдалось! — радіє серцем хлопчина. — Щоб то ще нарисувати? Попробую нарисувати нашу стару грушу коло хати.

Нарисував грушу, а потім і хату, а коло хати кудлатий Брисько вигрівається в сонці.

— Тарасе, Тарасику, а де ти? — почувся неньчин голос.

Тарасик швидко склав папір і побіг у хату.

— Ходи, я передягну тебе та

П л ю ш о в и й з а й ч и к

В дитячій кімнатці, у куточку, біля шафи, лежали призабуті іграшки. А було їх там чимало — отих залізних вагончиків, поторочених і попсованих необережною забавою. — олов'яних жовняриків, без рук і ніг. Була і жабка жовтенька і товста, що рухається і скаче, коли накрутити її ключиком. Лежав і коник з облупленим боком і обчімханою гривною, дарунок від тети на перші, Андрійкові уродини. Між усім тим дитячим добром спочивав призабутий, плюшовий зайчик, з гаптованими вусиками і такими ж очима.

Сторчачі його вушка, вимощені рожевим шовком, надавали дитячій іграшці якогось дивного чару і м'якості. Тож не диво, коли Андрійкові загубився чорний песик, а ввечорі прийшлося засипляти без приятеля, бабуня пошукала між забавками старого зайчика, вхопила його за праве вухо і поклала біля хлопчика.

“На маєш, — сказала вона, —

й підемо до церкви на вечірню, — каже мати.

Тарас сховав свої скарби і за хвилину був готовий. Батько зачинив хату, і всі гуртом пішли до церкви. У церкві очі малого Тараса весь час зупинялись то на одному, то на другому образі іконостасу.

— Дома нарисую таку саму Матір Божу, — подумав. — Ех, якби то я вмів фарбами малювати!

І зідхнув тихенько. Тільки вернулися в хату — він знов до паперу й олівця. Сів коло стола і рисує Божу Матір. Батько й мати непомітно приглядались до синової роботи.

— Ех, коли б він не кріпак! Були б з нього люди! — зідхнув батько, і сльози закрутились у нього в очах.

А все таки сповнилось бажання Тарасика і його батьків. Він став славним малюарем і великим поетом. Та цього вже не діждали батько ні мати.

Р. Завадович

із зайчиком засиплятимеш так само добре”

З того вечора між Андрійком а плюшовим зайчиком навязалася правдива, щира приязнь. Хлопчик полюбив старого друга, що його сам був уже викинув між попсованих забавок. Полюбив його так дуже, що не розлучався з ним навіть удень, дарма, що сіренька, плюшова шубка витерлася від частої забави в хованку, очки втратили блиск, а вусики стали короткі, короткі. — “Одного дня бабуня принесла з міста нового, чудового зайчика. Вона сказала:

“Я зготувала тобі несподіванку, новий зайчик кращий і чистий, а цю стару, непотрібну забавку дай мені, я її викину”

“Це не забавка”, відповів зразу Андрійко, “це правдивий зайчик” — і не віддав старого друга на поталу. З того часу, в маленьке зайчине серце сплинула справжня радість і щастя. Його назвали **правдивим зайчиком!** Скільки ж то разів старий, облуплений коник, що лежав у дитячій кімнатці говорив, що тільки велика любов і привязання до іграшки може зробити її в очах дитини — живою... І саме тепер, брудна, полиняла плюшова забавка, зазнала тієї радості...

Що вечора клав зайчик свою тепленьку мордочку на груди сплячого хлопця і що вечора його полиняли очка горіли невимовною вдячністю від несподіваного щастя.

Одного дня скоїлося велике горе. Андрійко важко занедужав. Його червоне личко горіло від гарячки, біля хворого весь час сиділа горем пририта мати.

Плюшовий зайчик заховався в куточку ліжка, непомітно, тихо, боязко... Хвороба не покидала хлопчика цілий тиждень, він часто тратив свідомість, а коли йому трошечки покращало, лікар велів відвезти Андрійка у кращий клімат, де б лагідне сонце і гірське повітря стали природними ліками виснаженій важкою хворобою, дитині. Під

кінець лікар сказав ще, щоб у кімнаті, де лежав Андрійко провести дезинфекцію, а всі іграшки, якими він грався перед занедужанням, — попалити.

Бабуня зараз таки взялася за виконання строгого наказу. Вона принесла великого мішка і вкидала туди по черзі всі вагончики, жовняриків, жабки, облупленого коника і проче. На сам кінець вкинула теж плюшового зайчика, що його найшла вона випадково в Андрійковій панчішці.

“Тут пролежите до завтра” — сказала вона, кладучи мішок у кутку, в саді — поки я впраюся з пильнішою роботою — а вранці сплю вас так, як велів старий, розумний лікар”.

Вечоріло. Із розв'язаного мішка виглянула цікаво головка плюшового зайчика. Його маленьке серце давив жаль і біль від несподіваної розлуки. Пригадалися чудові дні побратимства з добрим, хорошим хлопчиком, усі ті гарні казочки, що їх слухав він укупі з Андрійчиком, засипляючи в чистенькому, білому ліжечку.

Чи ж не вернуться уже часті прогулянки в садочку, безжурні забави в хованку і те солодке почуття бути для когось **правдивим зайчиком**, а не лише мертвою, плюшовою іграшкою. І полиняли, зайчикові очка заплакали, а по витертій мордочці сплила гаряча сльоза і впала на землю. І в ту мить сталося щось дивне. На тому самому місці, де впала зайчикова сльозинка, з'явилася прегарна фея. Уся вбрана в прекрасне, дороге намисто і золоту корону.

Вона похилилася над заплаканим зайчиком, взяла його на руки, поцілувала і сказала: “Я чародійна фея, що привертаю життя усім покривдженим іграшкам, що їх найбільше полюбили малі діти”. Зайченятко відчувало якесь дивне тепло, якусь невисказану радість, притулилося до грудей доброї феї, а вона понесла його в густий,

(Докінчення на обгортці)

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

THE UKRAINIAN WOMAN IN BONDAGE

This article is an abridgement of a talk by the author on short wave from a radio station in Rome, Italy, to Ukraine behind the communist Iron Curtain.

Lenin was a fanatical communist doctrinaire and interpreter of Russian bolshevism. In his writings and speeches he demonstrated that he was interested in suffrage for women only as in an instrument to further the plans of Russian communism.

In his work under heading "The development of capitalism in Russia" he disclosed his opinion on this subject without regard to woman as a mother or a keeper of the family hearth, but considering her only as a potential force for communist designs. He said that using women as industrial workers is a step of progress, and that an attempt to restrict it is a backward movement.

Yet he was not interested whether labor in heavy industry is suitable for women. He was satisfied that it helped to promote the communist schemes.

In 1913 Lenin expressed his perverse conception respecting woman's work saying that the woman ought to disregard her health and the health of her children in order to attain equality with the man as a factory worker, for only as such she would be able to carry on the strife to attain improvement in her economic position, through the court, strikes and boycott.

Instead, in that "socialist paradise," which had been framed after Lenin's pattern, the woman is a slave, totally deprived of all rights. It was precisely that "bolshevik equality" which brought about such conditions that women are assigned men's tasks as labor-

ers. The biological possibilities and limitations of the woman are of no consideration in Soviet Union. Many professions are being allotted to women there, no matter how detrimental they might be to their constitution and character. A woman miner is not an infrequent scene in USSR. The system has already gone so far that women are working there as blacksmiths in the forges.

Doubtless there is no such mistreating of the woman in the Western World. And when we now recall Lenin's words of 1913 that women ought to overstrain themselves in their toiling in the factories, even to the detriment of their and their children's health, we do realize that these words apply best to the Soviet labor system.

At the first congress of working women in 1918 Lenin assured the women that socialism will free them from heavy and arduous work and exhaustion. But this phrase had no meaning in Soviet reality. On the contrary, bolshevism brought an exploitation of women's labor and complete disregard of their rights as mothers.

It, therefore, can truly be stated that nowhere in the wide world the woman is as painfully oppressed as in Soviet Union, and in Ukraine in particular.

The exploitation by the communist system of Ukrainian women's stamina and vitality is worse still, for they are coerced to endure the social bondage not only, but likewise the cruel national persecution.

This is the price the Ukrainian woman is paying for the loss of freedom and independence of Ukraine.

Ivanna Chornobrivets

PRESIDENT OF WFUWO ACTIVE AT 84

The president of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, Madame Olena Kislivska, will be 84 years old on March 21. The Ukrainian women throughout the world will rejoice and delight in congratulating their leader, one of the pioneer suffragists in West Ukraine, edit-

or and writer, a senator in Polish parliament in 1920's. In all her activities she had been keen and enterprising.

After West Ukraine was occupied by Russian communists she escaped to the West and emigrated to Canada as an octogenarian. She settled in Ottawa where she is living with her son. At the present time she is very active as the president of WFUWO and is a constant contributor to Ukrainian newspapers in Canada and United States.

Через надмір матеріалу не увійшли до числа звіти з подій та імпрез у лютому та деякі з січня (Ньюарк, Н. Дж, Клівленд, Огайо, Гемтремк, Миш.). Вони появляться в черговому числі.

THE WOMAN UNDER SOVIET YOKE

There is an old saying that facts are stranger than fiction. To prove this one has only to read accounts of the persons who witnessed the life, or rather the endurance, of the people under bolshevik regime in the Soviet Union.

The Ladies' Home Journal, in the issue for March 1953, carries a diary by Lydia Kirk, wife of former U. S. ambassador to Russia. As it is known the movements of the members of American embassy and their families in Soviet Union are rigidly restricted. They are not permitted to visit private citizens or institutions, or even inspect buildings. Still Mrs. Kirk managed to observe keenly many a thing in Moscow. She saw the "bolshevik way of living" in the streets, she peered through the windows and doors to find out the "new way" of living there, she went to the parks and markets.

Her records of daily events in Moscow are very ably written and extremely interesting to American women who have never experienced such existence or observed such manner of living.

But let us quote a few passages from Mrs. Kirk's memoranda:

I've asked for permission to visit a Russian hospital — any Russian hospital — but so far have heard nothing from my request. I've also put in to see a school and a day nursery, but doubt whether I will hear anything from any one of them.

We went to the big central market where the peasants and kolhoz (collective farm) workers bring in their produce. Individuals are allowed to sell over and above what the state has set as their quota. Not unnaturally, they try to keep the best for this purpose, as they can set their own prices in the free market.

The only vegetables—and this is early August, when gardens should be at their peak—were cucumbers, carrots, cabbages, a few shrunken onions, and now and again some small parsnips and hand-picked mushrooms from the fields.

I saw women buy not a half or

a quarter of a cabbage, but three or four leaves, two or three carrots, the same with onions. All this goes into soup, for that's the main dish of the Russian people. Even their meat, when they can afford it, is cooked in it. They have very few roasts, and broiling is unheard of. Meat for them is stew meat, cut into chunks that you see housewives carrying home from market sometimes unwrapped in their bare hands. If it is wrapped, it is in a bit of old newspaper, crammed down into their string bags. The fat is cut away from the meat and sold separately, often used to spread on bread, for the people eat lard in this way instead of butter or margarine.

You see them everywhere, heaving stone and bricks, unloading trucks, shoveling sand and gravel, plastering painting—all with the same plodding submissiveness.

Reports say that the girls, anxious to come to Moscow, are recruited in the country and told they can get here only by signing manual-labor contracts. As most of them have had no superior schooling, they could hardly be able to do anything else, but the sight of them out there shuffling about in the asphalt is shocking to our eyes. After work, trucks come by to pick them up and off they go, loaded on top of whatever cargo the truck may be carrying, indistinguishable from the sacks of cement or flour or rags.

August 29, 1949

I've been watching the women at work on Mokhovaya Square. They are repaving the street, pouring and smoothing asphalt and operating the steam-roller machines. These girls are dressed in cotton skirts and shirts or jackets, kerchiefs over their heads, their legs in thick cotton stockings, with thin canvas shoes to which the hot asphalt sticks in lumps. Only along the railroads have I seen any women wearing trousers in Russia, and our own embassy wives tell me that even in the winter no woman wears ski pants on the street.

Working in asphalt is a dirty

CHRISTMAS CAMPAIGN OF "MOTHER AND CHILD COMMITTEE" CONCLUDED

The Mother and Child Committee, a chapter of WFUWO, has just concluded its Christmas campaign for collecting food and clothes for the aged and infirm DP's still remaining in Germany and Austria.

During November and December 1952 as well as in January 1953 the Committee sent packages of food and clothes.

The Ukrainian Women's Association in Germany formed together with the United Ukrainian American Relief Committee (UUARC) a distributing center which is allotting the commodities to all needy Ukrainians in Germany, Austria and other countries of Western Europe.

The Ukrainian Women's Association is in particular taking care of the widows, widowers, their children and the children of unmarried mothers.

job and a hard one, but there seems no job that is too rough and hard for these women to do. In theory this may be a "land of equal opportunity," but I should say the women had the greater share!

One cannot help wondering about their health, for surely it must be affected by such hard work. I asked one of the correspondents who has lived here for years about this.

"Yes," he said, "there are special hospitals for those girls. They look strong, but a couple of years of hard labor can tear them to pieces. They are sent in by the hundreds to be patched up and, if unfit, shipped back to the country."

ЖІНКА ГОЛОВОЮ СОЙМУ

Сойм стейту Вермонт вибрав спікером палати паню Консерело Нортроп Бейлі.

Це другий раз в історії Америки, що жінка вибрана головою стейтового сойму. Перший раз була вибрана головою сойму Норт Дакоти Минас Крейг в 1933 р.

С Ф У Ж О

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Конгрес журналісток

в Бад Гомбургу б. Франфурту в днях 16-18 січня 1953

Пресовий Комітет "Фрауенрінгу", що об'єднує жіноцтво Західної Німеччини, зорганізував одноденний Зїзд німецьких журналісток та безпосередньо після нього дводенний інтернаціональний конгрес журналісток. Учасниць зібралось около 200, а саме 150 німкинь та 50 чужинок. Прибули делегатки з Австралії, Америки, Англії, Австрії, Еспанії, Італії, Норвегії, Швейцарії, Швеції, Фінляндії і Франції. З українського боку була делегована п. Марія Томашівська, що заступала "Наше Життя", орган Союзу Українок Америки. Підчас нарад допущені мови: англійська, французька та німецька.

17. січня ранком офіційно розпочався дводенний Міжнародний зїзд журналісток. Репрезентантки поодиноких держав склали привітання та в коротких словах подавали звіт про становище журналістки в даній країні. Головні проблеми скристалізувалися в наступних ствердженнях: назагал фах журналістки ще мало розвинений. Пересічно журналістки становлять 10 відс. всіх журналістів.

Запотребування журналісток залежить від їхніх кваліфікацій. Переважаюче число країв не має однак спеціального унормованого вишколу. В деяких країнах є однорічні журналістичні курси, а в Австралії наприклад, — чотирорічні. Спеціальних станових організацій журналісток ще немає нігде. Щодо заробітної платні, то тільки в ЗДА та в Австралії жінки одержують цю саму платню, що й мужчини.

Так отже заторкнено в часі рефератів та дискусій різні проблеми, однак їх не охоплено в

ніяких резолюціях. Цікавою точкою другого дня був виступ репрезентантки ф р а н ц у зької дипломатичної преси, яка хотіла звести всю вагу конференції в площину політичну, а саме здефініювати становище представниць до питання підтримки ідеї Об'єднаної Європи. Цей внесок підтримала італійська делегатка. Виглядало, що він стане центральною точкою нарад, бо й тема доповіді д-ра Евгена Когона, відомого німецького політичного діяча, що була передбачена в програмі Зїзду, рівнож проклямувала ідею Об'єднаної Європи. Але з огляду на те, що загал делегаток нерано прийняв такий евентуальний зворот дальшого ходу нарад, питання це остало невідповідженим.

Всі реферати та живо проваджені дискусії виказали, що хоча у світі число журналісток релятивно мало, то широчінь їхньої активності дуже велика. Без огляду на національну приналежність виказали репрезентантки журналісток глибоко гуманний, а при тому індивідуальний підхід до кожної справи. Так під враженням цих палко висловлюваних думок можна було відзискати віру в доброту людини. Жінка перейняла неначе ролю соціального сумління людства.

Українська делегатка приїхала ще напередодні німецького Зїзду. І це було добре. Тоді власне влаштовувало виставку жіночої преси — по краях. Коли українська делегатка, одинока представниця бездержавної нації, подала на виставу числа "Нашого Життя" та "Громадянки", німецький комітет опинився в колізії, не знаючи, що з цим питанням зробити. Тоді

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ГОЛОДУ 1933-1953

В обіжнику ч. 8, що його розіслано недавно тому нашим членам — зясовано напрямні, за якими слід провести спомини про них.

Суворий маєстат великої жертви нашого народу, яка не знає собі рівного в історії, закликає нас діяти спільно й об'єднано. Включімося у святкування громадське, якщо воно вже в підготові, даймо ініціативу до такого, де ще його немає. Подбаймо, щоби жіноцтво та молодь узяли масову участь у ньому. Проведім освідомну роботу про значення цих роковин, щоби принесена жертва не пропала марно.

Характер цих роковин повинен зясувати чужинцям усе страхіття большевицького режиму. Тому включаймо у вшанування роковин чужинців та представників по н е в о л е них Москвою народів, подаючи їм точно обгрунтовані інформації. Сила й рівень наших споминів повинні зясувати їм розмір цього струсу, що його пережив наш нарід.

Зорганізоване жіноцтво подбає про те, щоби був підкреслений страдальний шлях української матері. Тому цьогорічне Свято Матері проходить під гаслом поклону для матері-страдниці Великої України. Побажане також влаштування святочних сходин у кожному жіночому гурті, де наочні свідки цієї події зможуть дати фрагменти споминів із того часу.

Приступаймо вже до підготовки! Час роковин — Зелена Свята 24-25 травня вже недалеко!

англійська делегатка, що була теж в Управі, дуже зручно розв'язала проблему. "Українська жіноча преса буде під знаком "Exil Ukraine." Тимсамим і ро-

ля української делегатки була здефініювана, як заступниці жіночої преси Exil Ukraine.

На спільному прийомі всіх делегаток першого дня вона познайомилася із деякими чужинками та інформувала їх про українські жіночі організації, як і загалом про теперішні українські відносини. На тому ж прийомі мала змогу познайомитися із пані Ольпорт із НІСОГ, що разом із пані Места, амбасадоркою ЗДА в Люксембургу прийшли привітати Зїзд. Пані Ольпорт знаменито визнається в пресових та національних справах (вона знає наприклад число українських видань в Америці і т. ін.) та має багато співчуття для українських залишених у Німеччині. В часі цієї розмови пані Ольпорт запросила українську делегатку відвідати її разом із іншими чужинками, по закінченні Зїзду в Мелем біля Франкфурту, де тепер приміщується американська резиденція. В часі відвідин знову треба підкреслити сердечну зустріч пані Ольпорт та її запевнення, що обов'язково відвідає українську жіночу організацію та діточу школу й садок в Мюнхені.

Коли на Міжнародньому Зїзді журналістки державних націй поазбучно склали привіт, то й українка привітала конференцію від журналу "Наше Життя" та українського жіноцтва зорганізовано у СФУЖО. Вона дала короткий огляд розвою жіночої преси на тлі українського жіночого руху і громадської діяльності українського жіноцтва в минулому й сучасному, в Україні та в країнах поселення українців. Вона пояснила, що українська жіноча преса дуже гарно розвивалася перед другою світовою війною в Західній Україні, коли в тому ж часі не могло бути й мови про вільну пресу на східних українських землях, під советською займанщиною. По розвалі Німеччини, коли тисячі українських скитальців знайшлися в ЛП-таборах, з'явилася в 1946 р. "Громадянка" в Німеччині, в Філадельфії вже від 1944 року виходить "Наше

Життя", а в Вінніпегу від 1950 р. "Жіночий Світ". При цій нагоді українська делегатка зазначила, що українська журналістка в ділянках, що більш відповідають жіночій психіці, дала більше ініціативи, як мужчина. Наявні приклади в ділянці опіки над хворими, інвалідами та сиротами говорять самі за себе. Підкреслила, що українські журналістки співпрацюють в українських авдіціях італійського та канадійського радіо, промовляючи до своїх сестер за залізною занавісою.

Коли вона скінчила своє привітання, зібрані на конференції журналістки гарячими оплесками виявили свої симпатії до українського народу. І від цієї хвилини журналістки різних національностей підходили до української делегатки і з великим зацікавленням розпитували про Україну. Та це вже залежало від ментальности даної особи: розмови провадилися в площині індивідуальних заінтересувань. Данки наприклад цікавилися більше всього господарськими відносинами в Україні та "колективізацією", фіняндки розпитували про резистанс та з великою цікавістю читали брошуру про українське підпілля та його Українську Повстанчу Армію, що була видана з нагоди Світового Конгресу Українських Жінок у Філадельфії в 1948 р. Крім цього матеріяли, що були приготовані Управою Обеднання Українських Жінок в Німеччині на конгрес Світового Союзу Матерей, що відбувся в Парижі.

"The Woman and the Family in Soviet Ukraine."

"Working Women in Soviet Ukraine."

"Congress international de la population et de la famille."

"La Femme et la famille en Ukraine Sovietique."

"Common Cause calls for Support of Ukrainian Resistance Movement."

Історія України була ближча шведкам. Англійки, а також і шотландська делегатка розпитували про теперішні відносини в Україні та про життя української громади на еміграції.

Українська делегатка навязала дружній і діловий контакт із світовими журналістками, з яких численні виявили своє дуже прихильне відношення.

Англійка, наприклад, запросила відвідати Клюб Журналісток в Лондоні. Зїзд відкрив для нас можливість об'єктивного наświetлення наших проблем та послужив для нав'язання і дальшого піддержування контакту українського жіноцтва із міжнароднім світом, де нераз одне мале слово важить більше чим великі тиради.

Марія Томашівська

ДО ВИХОВНИХ РЕФЕРЕНТОК

На останніх сходах Виховної Комісії запало рішення — розсилати виховним референтам копії протоколів засідань. На днях уже розіслано першу копію, яку прохаємо уважно переглянути й подати до ходу нарад та рішень свої завваги.

Розсилаємо для бібліотек наших централь збірник для дошкілля „Осінь“ та відбитку дитячих сторінок „Нашого Життя“ п. н. „Листочки й платочки“. За цей дарунок складаємо видавцям — кооп. „Базар“, Учительській Громаді і Союзові Українок Америки щирю подяку.

ОСЯГ СОЮЗУ УКРАЇНОК АВСТРАЛІЇ

Нещодавно наспіла вістка, що Союз Українок став членом Національної Ради Жінок Австралії. Коли міряти часом — Союз Українок Австралії це одна з наймолодших наших централь, бо — поставши в 1950 р. при Укр. Громаді — шойно в 1951 р. став самостійною організацією. Та звязки його з австралійськими жіночими кругами були такі живі, що довели вкортці до цього важного й успішного членства.

Із вступленням Союзу Українок Австралії увійшла вже четверта українська жіноча організація у склад цієї міжнародньої централі. Першим був Союз Українок Канади у 1938 р. Слїдувала Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб у 1946 році. Мин. року прийнято Союз Українок Америки, а недавно тому Союз Українок Австралії. Головою цієї організації є письменниця й громадська діячка Ірина Пеленська.

Із життя наших Централь

Союз Українок Аргентини

Заг. Збори СУА, що відбулись спочатком грудня м.р. дали перегляд праці товариства за 1952.

Із звіту, що наспів, видно, що праця йшла постійно й послідовно в різних напрямках. Слід відмітити такі досяги:

Добре поставлена в Союзі Українок Аргентини культурно-освітня ділянка. Впродовж звітового року зачитано на ширших сходах членок ряд рефератів із різних галузей нашого життя. Добір їх був продуманий. Актуальні теми (Жінка в творах Шевченка — А. Рубінець) чергувались із виховними (Етика родинного життя — інж. В. Левицький), та історичними (К и р и л о-Методіївське Братство — О. Бандура). Відмічено роковини 22 січня та десятиліття смерті Ольги Кобилянської (Н. Онацька). Із матеріалів СФУЖО використано "Героїчний шлях" у роковини смерті Олени Теліги та виховний реферат "Наші діти на чужині".

Рішення СУА — започаткувати етнографічну збірку — вже увійшло в життя. Зібрано ряд дрібних річей, — світлини, взори, писанки — що зберігаються в домівці товариства. Праця над збіркою й упорядкуванням іде далі.

Зв'язок СУА з Організацією Християнських Жінок в Аргентині розвинувся в постійні взаємини. Голова СУА п. Онацька входить в управу згаданого товариства. Українки взяли цього року участь в міжнародньому показі ноші та виставили дві українські ляльки на виставі ІМКА.

Гарно розвинулась справа дитячих імпрез у цьому році. Із успіхом переведено Шевченкові Дні, Великодне Свячене, Свято Матері і Свято Весни. Вважаючи дитячі імпрези важними у виховній роботі, дитячо-імпрезова референтка п. Н. Григоращук узгіднила з Укр. Клубом можливість — відбувати що місяця менші дитячі зустрічі.

Подані досяги показують нам наскільки правильно діє цей жіночий гурт та в яких напрямках розвивається. Постійна праця в культ. освітній ділянці показує рівень членів. Початок етнографічної збірки слід повитати, як перший на новому поселенні. Зв'язок із чужим світом підтримуваний реальними показами. Зрізничковання дитячих імпрез являється одним із важних виховних гасел по всіх наших поселеннях.

Не згадуємо тут праці інших ділянок, що діють як усюди. Це господарська секція, яка поставила ряд дохідних імпрез та заповнила касу товариства, допомогою, яка піддержала кілька потребуючих, секретарська, що вела широке листування. Вони теж причинювались своєю справністю до кінцевого висліду.

До нової управи увійшли: Н. Онацька, голова, А. Григоращук, місто-голова, О. Бандура, секретарка, С. Букшована, заст. секр., О. Левицька, скарбничка, Т. Лівша, бібліотечарка, М. Омельченко, О. Пічугіна, В. Білинська, членки. Конт. Комісію творять: М. Марцюк, С. Аврам і М. Мандзій.

Українська Жіноча Громада в Чіле

Вкоротці по прибутті перших українських переселенців до Чіле у 1948 р. постала тут Українська Громада, а при ній Жіноча Секція. У проводі її станули Ірина Прокофіїв як голова, а Валя Волошин як секретарка. Спільно з Укр. Громадою Жін. Секція перевела ряд імпрез. Бажаючи притягнути нових членок до праці, скликано в вересні 1951 заг. збори, які вибрали нову управу. За її проводом працювала Жін. Секція цілий рік.

У вересні 1952 відбулись знову заг. збори товариства. Підсумки праці дали гарний вислід. Гурт працював у двох напрямках — імпрез та допомоговому. Влаштувавши спільно з Громадою Просфору і Свячене, пере-

вів свято героїнь та співпрацював при академії в часі Зелених Свят. Окрему увагу присвятив дитячим імпрезам, із яких слід відмітити дитячий чайний вечір, св. Миколая, роковини Т. Шевченка. Переведено збірки на хворих залишенців в Австрії та для хворого ген. хорунжого В. Трутенка, що недавно тому помер у Сантіяго.

Заг. збори ухвалили перетворитись у самостійне товариство і прийняло назву Укр. Жін. Громади. Нова організація випрацювала правильник і плян праці на 1953 р. До нової управи вибрано дотеперішній провід, поповнивши його новими силами:

Стефанія Ракоча, голова, Ангеліна Індус, містоголова, Віра Стефанівська, секретарка, Зіновія Кривоніс, скарбничка, Анна Ляхович, членка управи. Контр. Комісію творять: Анастазія Павлюк, Дарка Передрій, Олександра Мазяр.

Жіночий гурт у Чіле вже здавна стоїть в організаційних взаєминах із СФУЖО. У початках своєї роботи він потребував піддержки і матеріалів. Його розвій у самостійну одиницю починає новий етап наших взаємин. Бажаючи увійти у сімю зорганізованого жіноцтва Українська Жіноча Громада зголосила своє вступлення у члени СФУЖО. З радістю прийняли ми її як усі менші гурти — у ряд наших надзвичайних членів, що так же тісно зв'язані з нами, як і дванадцять жіночих централей, що творять Федерацію.

ВЕЧІР У ЧЕШТЬ ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

Заходом Літ.-Мистецького Клубу в Торонті відбувся у грудні вечір, присвячений поетці Оксані Лятуринській. У програмі взяли участь найкращі мистецькі сили міста — Улас Самчук, Богдан Гошовський, Юрій Поченюк, Хрестя Колесса-Герич, Оксана Бризгун, Іраїда Черняк, Оленка Гердан та Стефанія Жовнір-Клос. Імпреза була на високому мистецькому та культурному рівні.

Десята Конвенція США, відбудеться 30, 31 травня і 1 червня, ц. р. в Народному Домі, 4655 Мартин вул. в Детройті. Для делегаток і гостей зарезервованний Hotel Tuller, недалеко від залізничної стації. Точніші інформації будуть подані в обіжнику Централі. Картки на замовлення готелю будуть вислані до Відділів разом з друками повноважень для делегаток. Зголошення гостей приймати-ме кожний Відділ в даній місцевості.

З дотеперішньої кореспонденції видно велике заінтересування 10-тою Конвенцією США. Чимало гостей плянує теж їхати.

Булоб побажаним, щоб більші центри як Нью Йорк, Філадельфія, Клівленд, Рочестер, Бостон, Шикаго, які мають Відділи США у недалекій околиці, чартерували автобуси для делегаток і зголошених гостей. Цим способом можна б заощадити чимало гроша і дорога була б приємніша в більшому числі жіноцтва. Просимо урядничок місцевих Відділів zorganizувати таку поїздку автобусами на Конвенцію США в Детройті.

Склад членок Конвенційного Комітету США в Детройті та програма Конвенції будуть подані в квітневому числі Нашого Життя.

*

Кожний Відділ США, навіть цей, що не має змоги, (з поважних причин) вислати делегатки на 10-ту Конвенцію, зобов'язаний заплатити Конвенційний Фонд і вирівняти усі залеглості за 1951 і 1952 рік до Централі США.

* * *

Прохаємо членок США зайнятися у Вашій місцевості збіркою оголошень до програмової книжки конвенції. Відповідні формуляри одержите в урядничок свого Відділу. Гроші й оголошення треба вислати просто

до Централі, бо програмова книжка буде друкуватися у Філадельфії.

*

Дім США: Велике спасибі тим Відділам США і членкам, що вже прислали гроші на уділи (шери) і особисті дари на Дім Союзу Українок Америки.

Хочемо особливо підкреслити заслуги 42 Відділу США у Філадельфії, який до цього часу зложив найбільшу суму, бо 500 дол. на уділи а 100 дол. в дарі. Ірини Волянської, за 500 дол. на уділи і Анни Сивуляк, за 300

КОМУНІКАТ

РАДИ ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ В СПРАВІ ПОЇЗДКИ ДЕЛЕГАЦІЇ УККА ДО ЄВРОПИ

Рада Директорів Українського Конгресового Комітету Америки, вислухавши на своєму засіданні дня 6. лютого 1953 р. звіт делегації, зложений її головою проф. Левом Добрянським в справі поїздки до Європи і продискутувавши його, стверджує:

1. Поїздка делегації УККА до Європи відбулася після засідання Ради Директорів УККА дня 18. листопада 1952, на якому в прийнятому тоді комунікаті стверджено, що ні статут, ні організаційні рямці КЦАБ-у „не дають можливости до участі Українців у цьому центрі“. Завданням делегації було „всебічне обміркування справи української участі в антибольшевицькому фронті народів ССРСР“ та обмін інформаціями з українськими політичними чинниками в Європі. На цьому ж засіданні прийнято окремі інструкції для делегації в Європу. Ці інструкції, згідно з рішенням Ради Директорів з дня 6. лютого 1953, передано до опублікування.

2. Делегація Українського Конгресового Комітету відбула в Європі низку нарад і конференцій з представниками всіх українських політичних середовищ, зокрема спільну нараду з тими ж у днях 19., 20. і 21. грудня 1952 року в справі Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби. На згаданих нарадах і в розмовах з окремими відповідальними діячами продискутовано широко й основно всі „за“ і „проти“ й устійнено, що немає ніяких можливостей для української участі в організаційних рямцях КЦАБ-у. Висновки з цієї дискусії знайшли вислів у комунікаті з дня 21. грудня 1952 і в окремій постанові українських політичних середовищ в Європі з дня 27. грудня 1952. Український Конгресовий Комітет Америки вітає це одностайне становище всіх українських політичних чинників в Європі, піддержує його і буде всіма силами і засобами допомагати в здійснюванні його цілей.

3. Комунікат Американського Комітету Визволення Народів Росії з дня 24. грудня 1952, що був проголошений у пресі після виїзду делегації, є за інформаціями членів делегації незгідний з основними тезами розмов, що їх вели представники УККА з преставниками АКВНР. Зокрема Український Конгресовий Комітет Америки відкидає й засуджує твердження цього комуні-

дол. зложені на уділи позичкові Дому СУА.

Прохаємо усі Відділи СУА які можуть, (а деякі вже ухвалили) вислати гроші негайно. Плянємо святкувати Великдень ц.р. вже у своїй хаті, Домі СУА, у Філадельфії.

* *

До передплатниць Нашого Життя щераз звертаємося з проханням змінити свої адреси

завчасу, бо забагато чисел вертається назад до нас. Це починається до непотрібного видатку гроша (оплачуємо пошту за кожний зворот) та ще й поновна посилка цих чисел опісля починається до Вашої невігоди а для адміністрації дає багато надмірної роботи.

Прохаємо присилати передплату та вирівнувати залеглості. Ваш реченець нової вплати

кату про рівнорядність штучно створеної т. зв. української федералістичної, а фактично москвофільської групи з українськими самостійницькими силами. Того роду невірні інформації шкодять визвольній боротьбі всіх поневоленних народів, утруднюють мобілізацію сил західного світу для цієї боротьби і передусім шкодять інтересам ЗДА.

4. Делегація Конгресового Комітету в Європі, — крім конференцій і нарад з українськими політичними чинниками, провела низку зустрічей з офіційними представниками західноєвропейських урядів і з представниками американських посольств та амбасад, як теж американського командування в Європі, стверджуючи в них поважне заінтересування українською визвольною проблематикою.

5. Рада Директорів УККА доручує органам Українського Конгресового Комітету Америки допомогти українським політичним самостійницьким силам в Європі повести всі потрібні заходи для створення фронту не-російських народів до боротьби з російським імперіалізмом та большевицько-комуністичною агресією. Створення такого фронту допоможе об'єднати й використати всі наявні антибольшевицькі сили і буде великою допомогою в боротьбі Злучених Держав Америки і всього вільнолюбного людства з московсько-комуністичним імперіалізмом та стане могутньою підтримкою для визвольних змагань поневоленних Москвою народів у їх боротьбі за самостійне державне життя.

6. Рада Директорів УККА з особливою приємністю відмічує живе й активне зацікавлення якнайширших кругів українського громадянства у вільному західному світі, зокрема у ЗДА, діяльністю відповідальних українських чинників. Зацікавлення це виявилось в одноставному відгуку на останні події на українському політичному фронті та в рішучому відпорі всім намаганням посторонніх сил розбити суцільність українського фронту в його боротьбі за державну суверенність. Рада Директорів закликає оцим все українське громадянство до дальшої жертвенности й активної підтримки української визвольно-політичної діяльності.

Нью Йорк, 21. лютого 1953

РАДА ДИРЕКТОРІВ
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
АМЕРИКИ

поданий на наліпці з адресою. Не чекайте на упізнання.

Екзекутива СУА.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА
від 24 січня до 26 лютого, 1953

Річна вкладка і Організ. Фонд
Відділ

1 Нью Йорк	20.00	5.00
5 Детройт	20.00	5.00
18 Джемейка	20.00	—
22 Шикаго	20.00	—
29 Вунсакет	20.00	5.00
32 Ст. Луїс	20.00	5.00
44 Бостон	20.00	—

Фонд Централі СУА

Від. 1 Нью Йорк	30.00
Від. 5 Детройт	75.00
Від. 6 Рочестер	44.00
Від. 7 Акрон	32.00
Від. 20 Філадельфія	50.00
Від. 21 Бруклін	50.00
Від. 22 Шикаго	127.00
Від. 32 Ст. Луїс	23.00
Від. 36 Шикаго	45.00
Юстина Смарш, Бостон	3.00

Фонд Дому СУА

Відділ	
1 Нью Йорк, 1 уділ	100.00
5 Детройт, дар	35.00
23 Детройт, 1 уділ	100.00
29 Вунсакет, дар	50.00
30 Клівленд, дар	100.00
42 Філадельфія, 5 уділів	500.00
42 Філадельфія, дар . . .	100.00
45 Манчестер, 1 уділ . .	100.00
Анна Сивуляк, Філадел.	
3 уділи	300.00
Мар. Ракоча, Коговс, дар	25.00

Пресовий Фонд Н. Ж.

Відділ	
1 Нью Йорк	20.00
5 Детройт	40.00
18 Джемейка	5.00
21 Бруклін	25.00
30 Клівленд	10.00
42 Філадельфія	100.00
44 Бостон	10.00
Софія і Теодор Стрижак Філадельфія	20.00
Др. Людмила Починок Венезуела	5.00
Стефанія Ковбаснюк, Флашинг	5.00
Марія К. Головінська, Філадельфія	2.50
Марія Федуняк, Шикаго	2.50
Марія Чорній, Клівленд	2.50
Текля Тягнибик, Шикаго	2.00
Марія Савчин, Філадел.	2.00
Мар. Ванджура, Шикаго	1.50

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Свято Ольги Кобилянської

На заклик Окружної Ради Союзу Українок Америки створився комітет для вшанування 10-их роковин смерті О. Кобилянської. У співпраці об'єдналися різні жіночі організації Нью

Кат. Доманчук, Шикаго	1.00
Ольга Баранник Велзлей	1.00
Марія Граб, Філадельфія	1.00
Розал. Вецаль, Вунсакет	1.00
Марія Кушнір, Вунсакет	1.00

Фонд конвенційний

Відділ 1 Нью Йорк	10.00
Відділ 22 Шикаго	10.00
Відділ 32 Ст. Луїс	10.00
Відділ 34 Коговс	10.00
Відділ 44 Бостон	10.00

На вкладку до СФУЖО

Відділ 1 Нью Йорк	5.00
Відділ 5 Детройт	10.00
Відділ 6 Рочестер	6.00
Відділ 22 Шикаго	10.80
Відділ 32 Ст. Луїс	3.45
Відділ 36 Шикаго	6.75

Фонд Резервовий

Відділ 22 Шикаго	5.00
------------------	------

Фонд "Мати й Дитина"

Союз Українських Купців і Промисловців (СУКІП) Філад., збірка на видання букварів для дітей за-лишенців	84.00
Відділ 21 СУА, Бруклін	23.00
Пластовий Гурток "Золотий Колос", Питсбург	10.00
Ксеня Чагарин, Вунсакет, замість вінка на могилу Анни Сукач Живокарта	5.00
Мар. Григорців, Гери, Інд.	5.00
Ксен. Копернюк, Вунсакет	2.00
Текля Тягнибік, Шикаго	5.00
Наталка Леочко, Філад.	3.00
Агафія Івах, Гемпстед	2.00
Пані Христина, Філад.	2.00
К. Сарабун, Бриджпорт	1.50
По 1.00: Анастасія Сулима, Анна Албрехт і Катер. Пурич.	

З подякою,

Стефанія Пушкар, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка.

Йорку. Програма вечора була старанно випрацьована, щоб кожен, хто її послухає, відчув характер творчості О. Кобилянської.

Дня 24. січня у залі студії В. Авраменка відбувся вечір. Відкрила його коротким вступним словом п. Іванна Бенцаль, голова Окружної Ради СУА. Реферат про письменницю виголосила п. Стефанія Галичин, підкреслюючи, що О. Кобилянська перша виступила в літературі в обороні української жінки. Слідував споми́н Євгенії Юрків, яка особисто знала письменницю. У програму вечора входило ще мистецьке читання творів. Вибрано замітні уривки з „Землі“, „Царівни“ й „Некультурної“, які відчитали др. Галина Лащенко, Марія Ференц і Ірина Повзанюк. Перша рецитаторка підбрала річ, що підходила добре до її голосу, темпераменту, світовідчужання. Друга читала річ „дівочу“ — що годилась до її молодого, свіжого голосу. Третя рецитаторка відчитала твір із доброю дикцією та з глибоким відчуттям. Вірш Уляни Кравченко, присвячений О. Кобилянській „Жадоба за красою“ віддеклямувала Марія Мороз. Дві музичні точки — фортепіанове сольо Лесі Вахнянин та сольоспів Олі Павлив на буковинські мотиви дали музичне тло цього висококультурного вечора.

Короткою подякою для учасників вечора п. Іванна Бенцаль відкрила свято.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори Окружної Ради СУА

Дня 20. січня відбулись у домівці Централі збори делегаток усіх Відділів у Філадельфії, що творять Окружну Раду. Відкрила їх голова п. Анна Сивуляк, привітавши присутніх та перелавши провід зборів п. Зиновії Терлецькій.

З черги приступлено до звітів управи. Голова коротко зясувала імпрези Окружної Ради в звіттовому році (корабельна поздка, День Жінки) та взаємини з Інтернаціональним Інститутом, про які була згадка в попередньому числі. Слід пригадати ще український обід, що відбувся в Інтерні. Інституті заходами Окр. Ради дня 30. квітня та показ варення тих страв у телевізії, який перевела п. Сивуляк із допомогою п. Чайковської. Голова подякувала своїм співробітницям, а зокрема містоголові за співпрацю й на тому звіт закінчила.

Слідував звіт містоголови п. Олени Коломінської. Вона зясувала техніку праці Окружної Ради та прохала більшої піддержки Відділів на майбутнє. Секретарка п. Ірина Дяків подала подробиці своєї праці та звернула увагу на меншу участь делегаток на сходинах, що є небажаним явищем. Із звіту касієрки п. Михайлини Чайковської довідались присутні про обороти товариства.

З черги забрала слово контр. комісія. Іменем членок (Марія Бабяк і Марія Барановська) промовляла третя членка п. Євгенія Задорожна. По провірці книг знайшла діловодство в порядку й одобрює працю Окружної Ради за минулий рік.

Розвинулась дискусія, в якій взяли участь пп. К. Гардецька, М. Бабяк і О. Коломінська. — Членки застановлялись над тим, чим можна б поживити працю та притягнути Відділи до тіснішої співпраці. Намічено різні можливості праці на майбутнє.

До нової управи ввійшли: п. Анна Сивуляк, голова; Олена Коломінська, містогорова; Іванна Субтельна, секретарка; Ірина Дяків, заступниця секр.; Оксана Генгало, культ.-освітня референтка; Кекилія Гардецька, пресова референтка. — Контрольна Комісія залишилась у давньому складі.

50-ліття подружжя

Нещодавно відсвяткувала родина Стрижаків у Філадельфії рідкий ювілей. Окружені дітьми

і внуками Теодор і Софія Стрижак, родом Дурбакевич, пригадали собі, як то в лютому 1903 р. вони увійшли в подружнє життя. — Теодор Стрижак, родом із с. Лука Мала, пов. Скалат, а його дружина з Гусятина. Прибувши до Америки в 1903 р., вони скоро подружились і прожили в злагоді вже п'ятдесят літ. Мають дві дочки — Марію Донську і Геневефу Беленджер, які й придбали їм 6 внуків, трьох дівчат і трьох хлопців. Є вже й три правнуки. Окрім них живуть у Філадельфії два брати ювілята, Ігнат і Андрій Стрижаки, жонати з двома сестрами.

Свято 50-ліття влаштували батькам діти і внуки та зібрали біля них усю численну родину.

Підчас промов виступила п. Олена Журибіда з віршованими побажаннями, які сама уложила. Відповідав також ювілят. Він підкреслив у своїй промові, що щасливий дожити цього золотого ювілею разом із любою дружиною.

На пропозицію п. Андрія Стрижака п. Ірина Волянська промовила за збіркою, яка дала 20 дол. Це призначено на пресовий фонд „Н. Ж.“.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні Збори 4 Відділу СУА

Жіночий Відділ Українського Демократичного Клубу в Нью Йорку, який при вступленні до Союзу Українок Америки дістав число 4, відбув свої Річні Збори під проводом п. Анни Йосик.

П. Емілія Корнат, голова 4-го Відділу, відкрила збори молитвою, та перевела місячні збори з такою програмою: протокол, читання обіжника Централі СУА і дискусія, кореспонденція, льокальні справи, внески й ухвали. З вичерпанням програми покликано п. Йосик до переведення річних зборів. Покликані уряднички звітували за протяг одного року.

Крім літніх місяців — ділові збори відбувалися точно, а два рази в місяць були розвагові сходи, коли то членки приносили своє домашнє печиво безкорисно. Дохід із таких вечорів

зберігався в касі Відділу, а опісля, при кінці року, ухвалювано датки на різні народні цілі.

Відділ 4 СУА є членом Окружної Ради СУА в Нью Йорку і співділав у всіх її імпрезах. З важніших треба відмітити: 50-літній ювілей Федерації Жіночих Організацій міста Нью Йорку, пікнік Виставового Комітету й сама вистава українського народного мистецтва, в Армори, в Нью Йорку, та свята й академії улаштовувані самою Окружною Радою, або Зеднаним Жіночим Комітетом. Сам Від. 4 СУА уладжував у своїм льокалі: Новий Рік, Миколая, де панство Гладун, відомі в Нью Йорку підприємці, дарували цілу гостину, яка дала гарний прибуток, та спільне свячене.

Касовий звіт виказує такі виплати за 1952 рік: До Централі СУА 69.00 і 100.00 на уділ Дому СУА; УККА 90.00; місцева церква, школа, Обеднані Організації 65.00; організаційні видатки 65.00; разом 389.00 долярів.

У своєму звіті голова п. Корнат підкреслила гарну співпрацю членок Відділу 4 як унутрі, так і з другими Відділами СУА.

На внесок контрольної комісії уступаючому урядові ухвалено одноголосно вотум довіря.

До уряду на 1953 рік перевибрано майже усіх членок. І так: Емілія Корнат, голова; Антоніна Латішевська, заст.; Марія Ленчук, секр.; Кароліна Барщевська, кас.; Юлія Федорович, коресп. секр.; Юлія Піщак, господарська референтка; в контролі: Анна Колтон, Іванна Плашовецька і Ю. Піщак. Лідерка клубу Іванна П. Бенцаль.

Після виборів п-і Йосик закрила збори. Слідувала товариська забава з побажаннями успіху на новий рік.

М. Ленчук, секр.

АКРОН, ОГАЙО

Одним із найактивніших товариств у нашій українській громаді є 7 Відділ Союзу Українок Америки, який засновано 28 листопада 1930 р. Дня 20. серпня 1950 р. Відділ урочисто святкував 20-літній ювілей. Із звітів

Із 50-літнього ювілею подружжя:
Теодор і Софія Стрижаки
у Філадельфії

управи довідалися тоді зібрані про невпинну, жертвенну, ідейну працю для добра Відділу, місцевої громади, церкви й народу. Не було такої громадсько-суспільної акції у нашій громаді, в якій Відділ не брав би активної участі. Все спішив із жертвами на народні потреби в рідному краю й тут в Америці. Не всіли вичислити, скільки трudu й часу посвятив для загального добра. Коли внаслідок другої світової війни в скитальчих таборах у Німеччині опинилися наші скитальці в невідрадних обставинах, зібрано й вислано для них поважну кількість пакунків і грошеві пожертви. З радістю вітав Відділ перших ново-прибулих і допомагав різними способами.

Найбільша тут заслуга управи Відділу й його членів, а передусім п. Анастасії Зепко, піонерки серед місцевого жіноцтва, родом із с. Красна, пов. Кросно, яка без перерви працювала в управі. Старалась за всяку ціну вести працю на високому ідейному поземі, збільшити число членів і бути примірною українською матір'ю. Найкращим доказом того, що одна з її дочок є місто-головою централі УНСоюзу. З жалем ми довідалися на загальних зборах 7 Відділу дня 14. грудня 1952 р., що наша дов-

голітня секретарка п. Зепко змушена залишити головне секретарство. За її заслуги в праці понад 21 рік, зібрані рішили вшанувати заслужену працівницю пам'ятковим перстеном.

На зборах перевибрано управу, як слідує: голова М. Пулк, заступниця З. Куцик, секретарка П. Галамай, заст. А. Зепко, касієрка М. Антонюк, заст. М. Іванишук. До контрольної комісії: М. Поливка, М. Набережна і П. Когут. **П. Галамай**

ЧЕСТЕР, ПА.

Праця нового Відділу

Наш 13 Відділ постав дня 30 листопада 1952 і прийняв імя Уляни Кравченко. Старанням п. Наталі Мохнацької та при видатній допомозі гр.-кат. парохії Св. Духа в Честері та Централі СУА відбулись основні збори. Впродовж двох місяців Відділ відбув 5 засідань, між тим також сходили, присвячені патронці Відділу Уляні Кравченко. П. Володимира Михайлів прочитала реферат про нашу поетку, а п. Ярослава Збир по мистецьки віддеклямувала Т. Шевченка „Наймичку“. Дня 17. січня Відділ улаштував при співучасті Пласту просфору в залі українського гр.-кат. клубу. Прибуло біля 200 осіб без різниці віроісповідання. Під час імпрези промовляли Всч. о. Микола Збир, парох гр.-кат. церкви св. Духа в Честері на тему наших гарних Різдвяних звичаїв. Потім промовляли: голова Відділу п. Н. Мохнацька, яка перенесла всіх думками на рідні землі. На закінчення зложила всім святочні побажання, а хор відспівав „Многая літа!“ Голова „Самопомочі“ п. Олександр Кобаса. подякував гостям за участь, а Відділові за його ініціативу і працю при влаштуванні просфори. Пластуні, під проводом свого провідника, інж. Богдана Кивелюка, виставили „Вертеп“, який випав дуже гарно. Гості були врадувані цією імпрезою, яка для багатьох принесла дещо нового, бо були між ними і тут народжені. Чистий дохід з імпрези поділено по половині між Пластом і на-

шим Відділом. Відділ пожертвував на устаткування нашої церкви св. Духа 20 дол.

Наш Відділ начисляє 47 членок. Дотепер передплачує 6 чисел „Нашого Життя“, та вкоротці число передплатниць зростає. Вдатна імпреза заохотила членок до дальшої праці.

При Відділі існує збірковий пункт Комітету „Мати й Дитина“ (голова п. Сеґерова). У співпраці з Відділом „Самопомочі“ Відділ зібрав для залишенців 401 ф. одягу і 45 ф. харчів, які вислано в половині грудня до Європи.

Ірина Назаревич, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Святий Вечір на Україні

23 Відділ СУА відсвяткував дня 11. січня ц. р. в Українськiм Домі Свят-Вечір. Містоголова п. Ірина Козаченко відкрила свято і сказала кілька слів про його значення. Відограла сценку, в якій взяла участь голова Відділу п. А. Попович і діти нашої школи під проводом членки п. А. Королишин.

Зала була переповнена гостями. Членки Відділу приготували наші страви по старому звичаю. Парох гр.-кат. церкви о. Кнап попрохав гостей до молитви й коляди, а потім засіли всі до святої вечері. Покликувано до слова бесідниць, які склали побажання, звертаючи думку на рідну землю. Вечір закінчено колядами.

Всім, що взяли участь у вечорі управа Відділу складає щирю подяку.

А. Назаркевич, секретарка.

23 Відділ СУА повідомляє про вибір нового уряду, як слідує: Анна Попович, голова; Ірина Козаченко, містоголова; Анна Назаркевич, рек. секретарка; Марія Слупецька, фін. секретарка; Євдокія Кажній, скарбничка. Повідомляючи про те, пише п. Кажній:

„Радіємо дуже, що Централя СУА придбала власний дім. — Громада по нитці... та й дім стане дійсністю. Шоб усі Відділи дали свою лепту та й поможемо

самі собі. Це гордість мати свою хату! Централя СУА — та наша мати, а ми її діти. Дай, Боже, щоб усі Відділи так допомогли в цьому ділі, щоби Централя могла заплатити готівкою за дім!“

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свят-Вечір 42 Відділу

В неділю, дня 25. січня уладив паш Відділ традиційну просфору. Прибуло около 80 наших членок та запрошених гостей, які засіли до гарно прибраних та застелених столів у просторій галі новозбудовної парохіяльної школи. На стіні красувався дідух, який прибрала п. Комар. Св. Вечерю поблагословив о. Л. Мудрий та побажав усіх благ із Новим Роком. Голова Відділу п. Марія Демяник поділилася просфорою з усіми присутніми, згадала також померлих членок і тих усіх, що не могли святкувати цього року Свят-Вечора. З черги „товстмастер“ п. Задорожна перебрала провід свята. Членки і гості стали споживати смашно прилажені страви, що їх приладжували господині Відділу пп. Козак і Комар та невтомна секретарка його п. Ірина Волянська.

Першою промовила голова СУА п. Олена Лотоцька, бажаючи своєму Відділові і на майбутнє стільки жертвенної праці, як і дотепер, а всім членкам та їх родинам щастя та здоров'я в новому році. Зокрема підчеркнула велику жертвенність 42-го Відділу, який і тепер, крім позики на дім СУА, зложив 100.00 дол. як пожертву на закупню його. Дальше побажала п. Панамаренко в короткій промові якнайбільше успіхів на будуче. П. Бойко звернула увагу на мале число новоприбулих у рядах СУА. На те відповіла п. Катерина Ярош, голова 20 Відділу, що вона очолює Відділ із самих новоприбулих, які перебрали на себе всю працю, а їй віддали ініціативу й репрезентацію. Промовляла також тепло й сердечно п. Башук. П. К. Гардецька прочитала статтю „Різдво колись і тепер“. П. Шпаківська заторкнула питання участі молоді у

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДК

У днях 20. і 21. лютого ц. р. відбулася четверта конвенція ЗУАДКомітету в Філадельфії. Зборами проводив голова д-р І. Панчук із Дітройту. Всіх делегатів було 110, а 27 гостей. Програма зборів обіймала 11 точок, 6 звітового порядку, а перша формального відкриття та закриття зборів, дискусії над звітами, обміркування праці та внески й запити.

Збори були ведені діловим темпом без зайвої витрати часу на ялові дискусії, так що закінчилися вже в першому дні вибором нової управи.

Із звітів можна було бачити, що жертвенність громадянства за останній рік змаліла, а потреби на допомогу зростають як в Європі, так і в Америці для розгорнення праці суспільної служби.

Це й виявилось у резолюціях зборів. У другій точці виразно підкреслено актуальні напрямні праці:

Четверті Загальні Збори Делегатів ЗУАДК-ту стверджують, що ЗУАДК успішно перевів акцію-переселення з Європи до Америки понад 33,500 жертв воєнного лихоліття, але цим далеко не вичерпав свого завдання. Беручи до уваги, що в Німеччині й Австрії залишилось коло 26,000 українців, неспроможних переселитися і що те число збільшується втікачами з-поза залізної занавіси; що велике число наших емігрантів перебуває ще в Бельгії, Франції, Англії і в інших країнах то що всі вони разом потребують допомоги й опіки ЗУАДКомітету; беручи до уваги і той факт, що нові імігранти в ЗДА потребують у числен-

рядах США в тому аспекті, що як старші відійдуть, то гарної традиції спільного святкування не буде кому заховувати. П. Чопик підчеркнула, заторкуючи ту саму тему, що діти й внуки союзників заховують також традицію, тільки на інший лад, а п. Волянська подякувала за ті милі хвилини, які вона все переживає в гурті членок. Відспіванням колядок закінчено це миле свято.

23 Відділ у Дітройті виставив сценку про Святий Вечір на Україні

них випадках матеріальної і правної допомоги — четверті збори делегатів ЗУАДКомітету доручають новій екзекутиві поширити й зміцнити допомогую працю нашого комітету. Окрему увагу доручають присвятити залишенням в Австрії, науковим і культурним працівникам та й українським інвалідам.

Українське жіноцтво було заступлене як в Екзекутиві й Раді Комітету, так і серед делегаток. Слід відмітити звіт другої місто-голови п. Олени Лотоцької, яка наświetлила потреби суспільної опіки серед українців у ЗДА та згадала про працю Комітету „Мати й Дитина“, у співпраці з ЗУАДКомітетом. П. Катерина Пелешок складала звіт іменем Контрольної Комісії, якої вона була членом, а п. Олена Штогрин звітувала про працю 1 Відділу ЗУАДКомітету, який вона очолює. У дискусії забирали слово членки Відділів США, а саме голова Окр. Ради п. Анна Сивуляк, та делегатки п. Михайлина Чайковська й п. Кекилія Гардецька. П. Чайковська звернула увагу нової іміграції на зобов'язання, яке вони мають супроти залишених братів за океаном. П. Гардецька пригадала пекучу потребу створити захист для старших віком, яких вичерпує важка праця та щоденне tempo її в Америці.

Для суспільної служби в ЗДА

плановано створити осередки в кожному більшому скупченні української еміграції. Цю постанову виявила резолюція ч. 3, яка звучить:

Загальні Збори делегатів ЗУАДКомітету вітають створення першого Суспільного Осередку у Філадельфії і гаряче поручають засновувати такі осередки суспільної служби в усіх місцевостях скупчення українців у ЗДА для ведення суспільної служби серед українського громадянства.

Нова Управа ЗУАДКомітету обрана в такому складі: Д-р Л. Мишуга, голова; д-р Матвій Стахів, п-ні Олена Лотоцька і Михайло Дуткевич, заступники голови; п-ні Павлина Різник, секретарка; Михайло Дубас, скарбник і д-р Володимир Галан — екзекутивний директор. Контр. Комісія: Роман Слободян, Василь Довгань, ген. Олександр Загородський, п-ні Катерина Пелешок і Іван Кедрин-Рудницький. Дирекційна Рада: Адвокат Іван Панчук, Василь Мудрий, Тарас Шпікула, Роман Карбівник, Андрій Шикерик, Орест Городиський, п-ні Іванна Бенцаль, п-ні Олена Штогрин, Антін Батюк, п. Шинкар, інж. Степан Куропась, д-р Павло Дубас, д-р Іван Утриско та Дмитро Василюк.

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

„Політична помилка”

Мені було соромно за людину взагалі і за ту групу людей, що сиділа у Кремлі, писала “нові конституції”, на весь світ сурмила, що несе людству, щастя, але холоднокровно і по тваринному хижо засудила на муки голоду й повільної смерті мільйони немовлят і дітей, мільйони матерів, молодих і старих споконвічних трудівників на родючих землях України. Серп і молот став дійсно символом смерті й голоду.

В той час песимізм і зневіра в людину глибоко пустили коріння в моїй душі. Тоді також я відчула ще більшу погорду до тих, що продавали своїх братів і свій народ за партквиток.

Проте і вони ходили, як побиті цуцики, підібгавши хвости, бо й вони не сподівалися такого звірства і такого масового, холоднокровного вбивства зі сторони “дорогих вождів”, але покинути недогризену кістку, яку їм кинув Кремль, не мали сили. Не всі були такі чесні й хоробрі, як: Скрипник, Хвильовий, Любченко, що добровільно власною кров'ю заплатили за фатальні помилки і довіря до Москви.

Між іншим, пізньою осінню 1932 року до нас приїхав Скрипник, народній комісар освіти і приказав українізувати дві семирічки, які не дивлячись на те, що українських школярів було в них на 90%, досі були російськими, то значить із російською мовою навчання. А декілька місяців перед тим, за наказом Скрипника, створено українську агрономічну школу технікум на місце німецької. Він поїхав і впродовж двох тижнів школи зукраїнізовано, хоч як це не подобалося старим учителям „обрусителям“, що їх вухо не переносило українського “і” що знали Малоросію а не Україну, що говорили з нами тоном “старшого брата” і насміхалися з „грубої“ української мови.

Наступив страшний 1933-й рік.

Ми вже зіли останню квашену капусту і жили тільки тим, що приносив мій чоловік, то значить — 300 грамів гливкого чорного хліба та літру супу з капусти. Часом потайки на базарі з'являлися невідомі перекупки, які за 50-тигравому скибочку хліба брали по 5 карбованців, а за склянку квасолі по 6-10 карб. На наші заробітки я не могла нічого того купити.

Ми продали всю крашу одягу за оезцін, але це не врятувало нас. Часом у ідальні при клубі мені вдавалося за прорекцією дістати пару кусочків “торта” з макухи, але “торт” цей був дуже дорогий і рідко бував.

Мій старший син майже не вставав з лжка. На чоловіка було страшно глянути, бо він був на важкій фізичній праці, а крім того, ще щодня мусів ходити на річку й косити очерет, щоб не мерзли ми. Я давала щодня у школі по 9 лекцій (годин) але цього було замало при фантастичній дорожнечі.

Раз вдалося нам дістати в колгоспі кілька кормових буряків. Два рази милосерні колгоспники-сусіди продали нам тайком по кілограмові здохлятини-конини, бо це суворо заборонялося. Мене покидали останні сили. Часто по дорозі до школи мене обливав холодний піт, шуміло в голові і чорніло в очах. “Хіба вже кінець?” — думала я. Але я не хотіла піддаватися слабості. Перестоявши пару хвилин і віддихавшись, я йшла на працю.

Ненависть, розпука, біль, злість кипіли в мені. Я подала заяву до нашої профспілки, щоб мені дозволили продати частину моїх облігацій, бо я і моя родина вмираємо з голоду. Мене покликкала секретарка нашої профспілки, молода німка-комсомолка і сказала мені, що в заяві я зробила велику політичну помилку, написавши, що я з родиною умираємо з голоду.

— Але ж я з родиною дійсно вмираю з голоду. Ви самі це

добре знаєте й бачите! — відповіла я.

Заяви своєї я не взяла назад і не змінила її. І так моя “політична помилка” за 3 роки пізніше послужила для НКВД речовим доказом моєї провини перед “родиною”

Правда, облігації дозволили мені продати, але це було тільки на пару кусочків торта.

А тимчасом і на фабриці вже не щодня мій чоловік міг дістати свій приділ — 300 гр. хліба. Після праці сиділи ми в хаті понурі, чорні з голоду, опухлі, страшні. Ми майже не говорили з собою. Навіщо? Кожне слово — це розпач і біль!

Голод мучив нас не тільки вдень. В ночі сон не приносив благословенного забуття. Нам завжди снилося, що ми дуже хочемо їсти, а той хліб, що ми його бачили увісні, ще більше збуджував наш голод і ми прокидалися від нестерпної муки.

Містечко було колись багатою німецькою колонією ще з часів Катерини II. Багатших ще в 1929-30 рр. вивезено з рідинами на Сибір, а бідніші разом із нашими людьми, що були наймитами у німців, ввійшли в колгоспи.

Майже всі німці мали якусь рідню у Німеччині, і в 1933 р. через допомогове товариство „Бриліант“ діставали харчові пачки з Німеччини. Такі пачки тайком отримували й німці-комуністи.

В Мелітополі, як і в інших містах відчинено т. зв. „Торгсіні“ (Торгівля чужоземною валютою), де за золото або срібло можна було дістати все. „Родіна“ не тільки задумала зломати спротив українських колгоспників голодом, але хотіла заробити ще на інших голодних людях через „Торгсіні“, куди дійсно потекли, чудом заховані від ока влади, старовинні золоті й срібні годинники, медальйони, перстені й дрібні срібні та золоті ще царські монети. (Прод. буде)

Сонашні Дні. Упорядкувала Марія Юркевич. Відбитка з “Нашого Життя”. Філадельфія 1952. Союз Українок Америки. Ст. 24. Ціна 30 ц.

Якось так зложилось, що з усіх збірників для дошкілля й перших клас школи, що їх упорядкувала Марія Юркевич, “Сонашні Дні” знайшли найбільший відгук у пресі. Чи це зробив приманливо-свіжий вигляд книжечки, чи її простенький, а зі смаком уложений зміст? Мабуть одне і друге. Найцікавіше тут те, що книжечка дала поштовх до обміну думок про тематику оповідань для нашої дівчорі.

Як перша висловились Марія Пастернакова у “Свободі”, завважуючи, що наші дитячі письменники грузнуть у споминах із давнього нашого дошкілля і не впроваджують мотивів із нового життя, що окружає нашу дівчорі. Натомість проф. Гр. Ващенко саме відмітив намагання книжечки “використати чуже оточення так, щоб воно стало за матеріал національного виховання”. Він наводить як приклад оповідання Р. Завадовича “Сніговий дід пішов спати” та Іванни Савицької “Весною в місті”, де змальоване вже чуже, велике місто та наші діти в ньому. Ясно, що перехід на нову тематику не дається легко. Але в оповіданнях Олени Цегельської “Щасливий мамин день” та Іванни Савицької “Наша хатка” вже видно виразно це намагання.

“Сонашні Дні” є відбиткою з дитячої сторінки “Нашого Життя”. З великим зусиллям провадить її відома дошкільниця й педагог Марія Юркевич. Дитячі ж письменники поділяють долю всіх наших мистців і в важкій праці не знаходять пригожих умовин до творчости. Та невтомна енергія редакторки, а головне — дбайливість за долю української дівчорі спонукують їх усе до нових творчих спроб. Цьому й завдячуємо чепурну книжечку, що дала стільки нового нашим дітям.

Л. Б.

Звіт із Різдвяної кампанії доповнився вже даними з усіх майже збіркових станиць. Подаємо його в цілості, повторюючи ще раз і заподані в ч. 1 “Н. Ж.” осяги.

Амстердам, Н. Й. при 19 Відділі СУА (п. О. Добрянська) — 439 ф. харчів, 1227 ф. одягу.

Аллентавн, Па., при прав. парохії (п. Г. Левицька) — 500 ф. одягу.

Бетлегем, Па., при 50 Відділі СУА (п. О. Маруненко) — 128 ф. харчів, 139 ф. одягу.

Бетлегем, Па., при Сестрицтві Серця Христового (п. К. Копачук) — 250 ф. харчів, 200 ф. одягу і 5 мішків із одягом.

Честер, Па., при 13 Відділі СУА (п. Е. Сегер) — 45 ф. харчів, 401 ф. одягу.

Шикаго, Ілл., при 22 Відділі СУА (п. А. Федуняк) — 12 пачок харчів, 112 пачок одягу.

Клівленд, Огайо, при 30 Відділі СУА (п. С. Городиська) — 350 ф. харчів, 1,085 ф. одягу.

Коговс, Н. Й., при 34 Відділі СУА (п. У. Омеціньська) — 390 ф. харчів, 140 ф. одягу.

Дітройт, Миш., при 26 Відділі СУА (п. Т. Стельмах) — 398 ф. харчів, 27 пачок одягу.

Лорейн, Огайо, при “Просвіті” (п. Р. Левицький) — 1000 ф. харчів, а окрім того 520 ф. харчів для дітей української школи в Мюнхені.

Манчестер, Н. Г., при 45 Відділі СУА (п. Марія Буцяк) — 85 ф. харчів, 162 ф. одягу.

Ньюарк, Н. Дж., при 28 Відділі СУА (п. О. Гординська) — 300 ф. харчів.

Пітсбург, Па., при 27 Відділі СУА (п. Л. Кульчицька) — 2 пачки одягу.

Рочестер, Н. Й., при 47 Відділі СУА (п. О. Харамбура) — 350 ф. харчів.

Ютика, Н. Й., при 58 Відділі СУА (п. В. Величко) — 398 ф. харчів, 149 ф. одягу.

Філадельфія, Па., при Централі СУА (п. М. Чайковська) — 2,825 ф. харчів, 35 пачок одягу.

У цілому дала Різдвяна кампанія 7,818 ф. харчів і 9,383 ф. одягу. Це перевищує далеко

збірку з 1951 і свідчить про поживавлення праці наших збіркових станиць. Причинилось до цього успіху також наше купецтво, що в деяких місцевостях погодилось переводити збірки у своїх крамницях. І так у Ньюарку фірма Луків-Бортник, у Рочестері фірма А. і К. Шевчуки, а в Філадельфії цілий ряд наших підприємств, що були заподані в ч. 12, 1952 “Нашого Життя”.

Грошові суми надіслали деякі збірні станиці на оплату порта або з окремим призначенням. Це були:

Аллентавн, Па. — 25 дол, для православних родин.

Шикаго, Ілл. — 167 дол. для дітей.

Ютика, Н. Й. — 100 дол. для захисту в Дорнштадті.

Розсилка грошей уже переведена і деякі збіркові станиці вже дістали безпосередні посвідки чи подяки.

ПЛЮШОВИЙ ЗАЙЧИК

(Докінчення зі стор. 20)

темний ліс і пустивши на м'який мох — сказала:

“Стрибай собі, куди хочеш! Ти вже не плюшовий зайчик, а живий, правдивий, такий, як і всі твої побратими”.

Десь не взялося багато прудконочих скакунчиків; вони і прийняли до свого гурту “новачка” дружньо, щиро і поприятельськи.

Минуло багато тижнів.

Одного дня, вигріваючись на сонці, сидів у саді малий, худенький хлопчик. Він приходив поволі до сил, радуючись кожною квіткою, кожною травинкою, що він її знову побачив. Ізза куща рож вистрибнув на стежечку маленький зайчик, став дибки і приязно задивився на Андрійка.

То був “плюшовий приятель” що прийшов подякувати хлопчикові за його велику любов до іграшки.

Іванна Савицька
За сюжетом М. В. Біанко

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

866 N. 7th St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна 50 ц.

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появились
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят - про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
866 N 7th St. Philadelphia 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.

„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 3093 — Winnipeg, Man., Canada

Phone ST 4-2056

МАРІЯ ГОЛОВАТА, владителька ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО СКЛЕПУ

де можна набути: меблі до спальні, їдальні, кухні
й гостинної; машини до прання; газові й електричні
печі; С.Е. холодильні (рефрижерейтор) і інші речі
до окраси Вашого дому, а також телевізійні і радіо
апарати найкращих фірм.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ І НА ДОГІДНІ ЛЕГКІ СПЛАТИ

Скелп відкритий кожного дня від 9 ранку до 9 вечора
Вівторок і четвер від 9 ранку до 6 вечора

MARIA HOLOWATY

329 W. GIRARD AVENUE

PHILADELPHIA 23, PA.